

Opinnäytetyö (AMK)

Kala- ja ympäristötalous

2011

Johanna Heikurinen

AIRISTON-VELKUAN KALASTUSALUEEN KÄYTTÖ- JA HOITOSUUNNITELMA VUOSILLE 2012 - 2016

TURUN AMMATTIKORKEAKOULU
TURKU UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

OPINNÄYTETYÖ (AMK) | TIIVISTELMÄ

TURUN AMMATTIKORKEAKOULU

Koulutusohjelman nimi: Kala- ja ympäristötalous

Opinnäytetyön valmistumisajankohta: Toukokuu 2011 | Sivumäärä 83 + 20 liitesivua

Ohjaajat: Timo Saarinen, Olavi Sahlstén, Arto Huhta

Johanna Heikurinen

AIRISTON-VELKUAN KALASTUSALUEEN KÄYTTÖ- JA HOITOSUUNNITELMA VUOSILLE 2012-2016.

Airiston ja Velkuan kalastusalueet perustettiin samoihin aikoihin vuonna 1994. Alueiden välinen raja poistettiin ja kalastusalueet yhdistyivät elokuussa 2008. Saaristomeren pohjois-osassa sijaitsevaan kalastusalueeseen kuuluu yhteensä 52km² vesialueita pohjois-Airistolta Rymättylän eteläkärkeen ja Mynälahden pohjukkaan. Rannat ovat voimakkaasti loma-asutuksen varaamia. Järviä kalastusalueella on kolmekymmentä kappaletta ja merialueelle vetensä laskee kahdeksan jokea. Pintavesien tila on luokiteltu keskimäärin tyydyttäväksi. Merialueella on vilkasta ammatti- ja vapaa-ajankalastusta.

Muutokset kalataloudessa, kalakannoissa sekä kalastuslainsäädännössä pakottavat tarkastelemaan kalavesien suunnittelutarpeita uudella tavalla. Pirstaleiset vesialueet, ammattikalastuksen ahdinko ja 2000-luvulla rajuun nousuun kääntyneet harmaaahylje- ja merimetsokannat ovat hyviä esimerkkejä kalastusalueen kohtaamista haasteista.

Käyttö- ja hoitosuunnitelmalla vuosille 2012 – 2016 on yhdeksän päätavoitetta: Ammatti-, virkistys- ja kotitarvekalastuksen, sekä kalastusmatkailun toimintaedellytysten parantaminen, passiivisten osakaskuntien aktivointi, kestävä ja tuottava kalavesien hoito, toimiva ja tehokas kalastuksen järjestäminen ja valvonta, sekä kalastusalueen oman toiminnan kehittäminen.

Käyttö- ja hoitosuunnitelman päivityksen lähdemateriaalina on käytetty tuoreita, alaa monipuolisesti käsitteleviä raportteja sekä eri sidosryhmien haastatteluja. Päätavoitteet on pilkottu pienempiin ja helpommin hallittaviin osatavoitteisiin.

ASIASANAT:

ammattikalastus, kalakantojen hoito, kalastusmatkailu, kotitarvekalastus, merikalastus, osakaskunnat, virkistyskalastus

BACHELOR'S THESIS | ABSTRACT
TURKU UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

Degree Programme Fisheries and Environment

Completion of the thesis: May 2011 | Total number of pages 83 pages + 20 appendix pages

Instructor(s): Timo Saarinen, Olavi Sahlstén, Arto Huhta

Johanna Heikurinen

USE AND MANAGEMENT PLAN OF FISHERIES IN AIRISTO-VELKUA FISHING DISTRICT IN YEARS 2012-2016.

Airisto and Velkua fishing districts were established in 1994. The border between the districts was removed and the fishing districts were merged in August 2008. The fishing district is located in the northern part of the Archipelago and it includes a total of 52 km² of water areas from the north of Airisto area to the southern tip of Rymättylä and the Mynälahti area. The shores are heavily populated by vacation settlement. There are thirty lakes in the district and eight rivers which flow into the sea. The condition of the surface water in the area is classified to be satisfactory on average. There is a significant amount of commercial and recreational fishing in the sea area.

Changes in fisheries, fish stocks and fisheries legislation force to examine the design needs of fishing in a new way. Fragmentation of the water areas, the predicament of commercial fishing and the drastic increase in grey seal and cormorant populations in the millennium are good examples of the challenges the fishing district is facing.

The use and management plan for the years 2012 - 2016 has nine objectives: improving the resources of commercial, recreational, household fishing, and fishing tourism, activating passive fishery collectives, sustainable and productive management of fishing waters, functional and efficient organizing of fishing and its supervision, and developing the operations of the fishing district.

The source material of the updated use and management plan was gathered from fresh, versatile field reports, and interviews with various interest groups. The main objectives were divided into smaller and more manageable subgoals.

KEYWORDS:

commercial fishing, management of fishing waters, fishing districts, fishing tourism, household fishing, sea fishing, fishery collectives, recreational fishing

SISÄLTÖ

SANASTO JA KÄYTETYT LYHENTEET	7
KUVAILULEHTI JA TIIVISTELMÄ	8
JOHDANTO	14

A-OSA : YLEISSUUNNITELMA 2012-2016

1 AIRISTON-VELKUAN KALASTUSALUE 2010	15
1.1 Viranomaisten ja neuvontajärjestöjen yhteystiedot	15
2 KALASTUSALUEEN YLEISKUVAUS	16
2.1 Vesien tila ja kuormitus	18
2.2 Loma-asutus	20
2.3 Kalavesien käytön suunnittelu	20
2.4 Vesialueiden omistus	21
2.5 Suojelualueet	21
3 KALASTUSALUEEN TOIMINNAN NYKYTILA	22
3.1 Suunnitteilla olevat hankkeet	24
3.2 Talous	24
4 KALATALOUDELLINEN KEHITYS AIRISTON-VELKUAN KALASTUSALUEELLA	25
4.1 Kalakantojen nykytila	25
4.1.1 Silakka	27
4.1.2 Kuha	29
4.1.3 Ahven	31
4.1.4 Siika	33
4.1.5 Hauki	35
4.1.6 Muut lajit	37
4.2 Ammattikalastus	39
4.3 Kalanviljely	45
4.4 Kalastusmatkailu	47
4.5 Vapaa-ajan kalastus	47
4.5.1 Kalastuslupatulot	49
4.6 Kalastuksen järjestäminen ja valvonta	50
4.7 Kalastusrajoitukset	52

4.8 Alamitat	53
4.9 Solmuvälit	53
4.10 Kalaväylät	53
4.11 Istutukset ja istutusten rahoitus	55

B-OSA : TOIMENPIDESUUNNITELMA 2012 - 2016

5 TAVOITTEET	57
6 KALASTUSALUEEN VISIO	57
7 KALATALOUDELLINEN SWOT-ANALYYSI	58
8 KALATALOUDELLISET KEHITTÄMISTAVOITTEET	60
9 TOIMENPIDESUUNNITELMAT	62
9.1 Ammattikalastus	62
9.2 Kalastusmatkailu	64
9.3 Virkistys- ja kotitarvekalastus	65
9.4 Alueen osakaskunnat	66
9.5 Kalaveden hoito	67
9.6 Kalataloudellisten haittavaikutusten vähentäminen	69
9.7 Kalastuksen järjestäminen ja valvonta	71
9.8 Kalastusalueen toiminnan kehittäminen	74
9.9 Tiedottamisen painopisteet	76
10 POHDINTA	79
11 LÄHTEET	80

LIITTEET

Liite 1. Kalastusalueen järvet ja joet –tiivistelmä.

Liite 2. Kartta: Ekologisen tilan kokonaisarvio Lounais-Suomen pintavesissä (SYKE, L-S Ympäristökeskus 2008).

Liite 3. Suojelualueet Airiston-Velkuan kalastusalueella.

Liite 4. Kartta: ICES-aluejako.

Liite 5. Ammattikalastuksen saalis (1000 kg) merialueella ICES-osa-alueittain v. 2009 (RKTL 2010).

Liite 6. Käyttö- ja hoitosuunnitelman toimenpidesuunnitelmataulukot.

KUVAT

Kuva 1. Airiston-Velkuan kalastusalue.	17
Kuva 2. Kalan maihintuontipaikat Airiston-Velkuan kalastusalueella.	40
Kuva 3. Laajoen kalaväylä.	54
Kuva 4. Mynäjoen kalaväylä.	54

KUVIOT

Kuvio 1. Silakkasaaliiden kehitys pyyntiruuduilla 47, 51 ja 52 v. 1980–2009.	28
Kuvio 2. Yhteenlasketut silakkasaaliit pyyntiruuduilla 47, 51 ja 52 v.1980 – 2009.	28
Kuvio 3. Kuhasaaliiden kehitys pyyntiruuduilla 47, 51 ja 52 v. 1980 – 2009.	30
Kuvio 4. Yhteenlasketut kuhasaaliit pyyntiruuduilla 47, 51 ja 52.	30
Kuvio 5. Ahvensaaliiden kehitys pyyntiruuduilla 47, 51 ja 52 v.1980-2009.	32
Kuvio 6. Yhteenlasketut ahvensaaliit pyyntiruuduilla 47, 51 ja 52 v. 1980 – 2009	32
Kuvio 7. Siikasaaliiden kehitys pyyntiruuduilla 47, 51 ja 52 v. 1980 – 2009.	34
Kuvio 8. Yhteenlasketut siikasaaliit pyyntiruuduilla 47, 51 ja 52 v.1980 - 200	35
Kuvio 9. Haukisaaliiden kehitys pyyntiruuduilla 47, 51 ja 52 v. 1980 – 2009.	36
Kuvio 10. Yhteenlasketut haukisaaliit pyyntiruuduilla 47, 51 ja 52 v. 1980 – 2009.	36
Kuvio 10. Meritaimenen istutus tuotto (kg/1000 istukasta) ja palautusprosentti merialueittain merkintöjen perusteella (RKTL).	38
Kuvio 11. Suomalaisten ammattikalastajien määrä vuosina 1980-2009. (RKTL 2010)	41
Kuvio 12. Merialueen ammattikalastuksen saalis ja saaliin arvo vuosina 1980–2009 vuoden 2009 hintatasossa (kuluttajahintaindeksillä korjattuna). (RKTL 2009)	42
Kuvio 13. Merimetson pesimäkannan kehitys vuosina 1996-2009 (SYKE)	44
Kuvio 14. Merimetson ravinnon kokonaisuusosuudet kahdella erityyppisellä alueella sijaitsevilla merimetsokolonioissa Saaristomerellä. (RKTL 2011)	44
Kuvio 15. Kalankasvatuslaitosten ja lisäkasvun määrä Airiston-Velkuan kalastusalueella. (Kallioniemi, H. V-S ELY 2011)	46
Kuvio 16. Kalankasvatuslaitosten vuosittainen fosfori- ja typpikuormitus (kg) Airiston-Velkuan kalastusalueella (Kallioniemi, H. V-S ELY 2011).	46

TAULUKOT

Taulukko 1. Lainsäädännön perusteella kalastusalueen toimivaltaan kuuluvat lainsäädännölliset päätökset ja velvollisuudet.....	23
Taulukko 2. Ammattikalastuksen saalis Saaristomeren tilastoruuduittain v. 2009, 1000 kg (Saarinen, M. 2010).....	26
Taulukko 3. I – ryhmän ammattikalastajat kunnittain.	39
Taulukko 4. Kalastuslupajärjestelmä. (Kalatalouden keskusliitto).....	48
Taulukko 5. Kalastuslupatulot Airiston-Velkuan kalastusalueella.....	50
Taulukko 6. Kalastusrajoitukset.....	52
Taulukko 7. Kalastustutukset Airiston-Velkuan kalastusalueella.....	55
Taulukko 8. Velvoiteistutukset Airiston-Velkuan kalastusalueella v. 2010.	56
Taulukko 9. Kalataloudellinen SWOT-analyysi.	59
Taulukko 10. Kalataloudelliset kehittämistavoitteet vuosille 2012-2016.....	60
Taulukko 11. Resurssien käytön suunnittelu E.Reunasen esimerkin pohjalta.	75

SANASTO JA KÄYTETYT LYHENTEET

ELY-keskus	Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus.
HELCOM	Itämeren merellisen ympäristön suojelukomissio (Helsingin komissio) on Itämeren alueen merellisen ympäristön suojelua koskevan yleissopimuksen allekirjoittajavaltioiden perustama hallitusten välinen järjestö, jonka tehtävänä on Helsingin sopimuksen velvoitteiden seuranta ja kehittäminen.
ICES	International Council for the Exploration of the Sea (Kansainvälinen merentutkimusneuvosto).
Kalaväylä	Kalastuslain mukaisesti paikassa, jossa joki laskee järveen tai mereen, on joen valtaväylän jatkeena kalaväylä, jonka leveys on kolmasosa vesialueen leveydestä. Kalaväylä ulottuu niin kauaksi järveen tai mereen, että kalojen kulku selkäveteen on turvattu.
Manttaaliluku	Maanomistuksen määrä.
RKTL	Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitos.
Solmuväli	Havaspyydyksen (verkko, nuotta, rysä, trooli) silmäkoon mitta, kahden vierekkäisen solmun välinen etäisyys.
SYKE	Suomen ympäristökeskus.
Vuosiluokka	Kalakannassa tiettyinä vuonna syntyneet kalat, esimerkiksi vuosiluokka 1998 tarkoittaa vuonna 1998 syntyneitä kaloja.

Kuvailulehti ja tiivistelmä

Airiston-Velkuan kalastusalueen käyttö- ja hoitosuunnitelma vuosille 2012 – 2016.

KUVAILELLEHTI

Kalastusalueen nimi ja numero	Airiston-Velkuan kalastusalue, nro 227
Kotipaikka	Turun kaupunki
Pinta-ala (km ²)	52 km ²
Lääni	Länsi-Suomen lääni
Kunta	Naantali, Turku, Taivassalo, Kaarina, Masku, Mynämäki, Vehmaa, Lemu, Raisio
ELY-keskus	Varsinais-Suomi
Jäsenet	Yksityisiä vesialuelohkoja 1179 kpl (19 400 ha), jakamattomia vesialueita 632 kpl (33 200 ha)
Viereiset kalastusalueet	217 Laitilan kalastusalue, 218 Lounais-Suomen kalastusalue, 222 Halikonlahden kalastusalue, 226 Pargas fiskeområde, 228 Nagu Fiskeområde, 230 Korpo fiskeområde, 232 Iniö fiskeområde, 231 Kustavin kalastusalue.
Hyväksymismerkinnät	Kalastusalueen kokouksen päätöksen mukaan

Yleissuunnitelma hyväksytty _____

Toimenpidesuunnitelmat hyväksytty _____

Voimassaoloaika	Vuosikokous 2011 – vuosikokous 2012. Päivitetään vuosittain.
Liitteet	Kalastusalueen järvet ja joet –tiivistelmä. Kartta: Ekologisen tilan kokonaisarvio Lounais-Suomen pintavesissä (SYKE, L-S Ympäristökeskus, 2008). Suojelualueet Airiston-Velkuan kalastusalueella. Kartta: ICES-aluejako. Taulukko: Ammattikalastuksen saalis (1000 kg) merialueella ICES-osa-alueittain v. 2009 (RKTL, 2010) Käyttö- ja hoitosuunnitelman toimenpidesuunnitelmataulukot.
Nähtävillä / saatavissa	Kalastusalueen isännöitsijä, www.airistovelkua.fi , Varsinais-Suomen ELY-keskus,
Tekijä	Airiston-Velkuan kalastusalue, Johanna Heikurinen 2011
Vuosi	2011

Visio

Kalastusalueella on riittävästi taloudellisia ja henkilöstöresursseja. Alueen osakaskunnat ovat aktiivisia toimijoita.

Kalastusalueen kalavarat kestävät kaikkien kalastajaryhmien pyyntipaineen.

Vesialueita hyödynnetään tehokkaasti ja kestäväen kehityksen periaatteiden mukaisesti.

Kalakantojen luontaista lisääntymistä tuetaan istutuksin. Meritaimenen luontaiset lisääntymismahdollisuudet ovat parantuneet ja lisääntymisalueita on kunnostettu myös merialueella.

Ammattikalastukseen on olemassa uusia, innovatiivisia pyyntimuotoja ja -tapoja. Vähempiarvoisen kalan poistopyynti on kannattava tulonlähde norssin keväisen rysäpyynnin ohella. Uusia kalastajia on rekrytoitunut alalle.

Merimetsot eivät pesi kalastusalueen vesillä haitaten vesialueen käyttäjiä. Harmaahylkeiden metsästyksen on tehokkaasti kohdennettua ja organisoitua. Haitallisten ruoppausmassojen raja-arvot on määriteltävä uudelleen. Turun ja Naantalien satamien läjityksistä merialueelle luovutaan ja läjitykset tehdään maalle.

Tiivistelmä

Airiston yhtenäislupa-alue

N. 3000 ha vesialueita Turun, Raision ja Naantalin edustan merialueella.

Yhtenäisluvan voi lunastaa osoitteesta www.airistovelkua.fi/kalastusluvut tai Aurajoen opastuskeskus Myllärintalolta.

Yhtenäiskalastuslupa-
alueet

Pohjankylän yhtenäislupa-alue

4872 ha vesialueita.

Yhtenäisluvan voi lunastaa osoitteesta www.airistovelkua.fi/kalastusluvut tai Aurajoen opastuskeskus Myllärintalolta.

Talakorven yhtenäislupa-alue

N. 500 ha vesialueita. Yhtenäisluvan voi lunastaa osoitteesta www.airistovelkua.fi/kalastusluvut tai Aurajoen opastuskeskus Myllärintalolta.

Kalastusalueen antamat kalastusta koskevat määräykset ja kiellot Asetuksen mukaiset alamitat. Kuhan kalastukseen tarkoitettujen verkkojen pienin sallittu solmuväli kalastusalueen päätöksellä on 43 mm 31.12.2015 asti.

Suojelualueet Merkittävimmät luonnonsuojelualueet kalastusalueella kuuluvat Natura 2000-verkoston Askaisten-Lemun-Mynälahden, Taivassalon ja Turun alueella. Alueiden yhteenlaskettu pinta-ala on noin 2300 ha.

Askaisten Tuomonluodon ja Loukkeenkarin vesialueilla ajallinen ja alueellinen kalastusrajoitussuositus kuhan kutuajaksi toukokuun puolivälistä heinäkuun puoliväliin.

Velvoitteet

Turun seudun puhdistamo: 5.5.2010 ja 11.5.2010 Meritaimen, vastakuoriutunut, 32 000 kpl + 21 312 kpl Aurajoen ja Raisiojoen latvat.

6.5.2010 Meritaimen, vastakuoriutunut, 26 000 kpl Aurajoen latvat.

Velvoitteet ja istutukset 6.5.2010 Meritaimen, 2-vuotias, 13 311 kpl, Halistenkoski.

14.5.2010 Lohi, 2-vuotias. Aurajoki

Neste Oil Oyj / Fortum P & H: 18.5.2010 eritaimen, 2-vuotias, 4428 kpl, Naantalin satama

Merenkululaitos / TSP: 29.9.2010 Karisiika, 1-kesäinen, 123 908 kpl. Naantalin satama.

Turun Satama: 3.11.2010 Vaellussiika, 1-kesäinen 81

619 kpl. Naantalin satama.

Valtion sopimuskasvatuskalat: 4.5.2010,
rasvaeväleikattu lohi, 2-vuotias 8715 kpl. Aurajoki.

12.5.2010 Lohi, 2-vuotias. 14 426 kpl, Aurajoki.

Kalastusalueen istutukset:

2008 Meritaimen 9357 kpl

2009 Meritaimen, 2-3 v. 7248 kpl

2009 Karisiika, 1-kes., 60 000 kpl

2010 Meritaimen, 2 v., 8000 kpl

2010 Karisiika 1-kes. 80000 kpl.

2010 Made, vk. , >1,5 milj. kpl

Istutusten arvo yhteensä (ilman velvoitteita):

82 300 €/a, noin 15,82 €/ha. Meritaimen 44 700 €/ a,
karisiika 32 600 € / a, made 5000 € /a.

Suunnitellut

kehittämishankkeet

Naantalin elinkeinokalatalouden kehittämishanke.

Johdanto

Airiston ja Velkuan kalastusalueet perustettiin samoihin aikoihin vuonna 1994. Elokuussa 2008 alueiden välinen raja poistettiin ja kalastusalueet yhdistyivät. Kalastusalueen ensimmäinen käyttö- ja hoitosuunnitelma hyväksyttiin alueen kokouksessa huhtikuussa 2009.

Muutokset kalataloudessa, kalakannoissa sekä lainsäädännössä pakottavat tarkastelemaan kalavesien suunnittelutarpeita uudella tavalla. Käyttö- ja hoitosuunnitelman lähtökohtana on ongelmakeskeinen lähestymistapa, jossa kunkin osa-alueen nykytilan suunnittelutarpeet ja ongelmat ratkaistaan toistuvalla kaavalla. Suunnittelutarpeiden tunnistamisen jälkeen määritellään ideaali tavoitetila ja toimenpiteet, joilla tavoitteeseen päästään. Tavoitteiden toteutumista säädellään seurannalla, joka on esitetty toimenpidesuunnitelmien taulukoinnissa. Toimenpidesuunnitelmien uudentyypisellä esittämisellä tavoitellaan entistä toimivampaa käyttö- ja hoitosuunnitelmaa, joka auttaa kalastusaluetta kasvamaan toimialueensa kalatalouden edunvalvojana.

Useamman vuoden päähän laaditut tavoitetilat mahdollistavat pitkäjänteisempää toiminnan suunnittelua. Kalastuslain kokonaisuudistus ja ennakoimattomat muutokset toimintaympäristössä antavat aihetta tarkistaa tavoitteita vuosittain.

A. Yleissuunnitelma vuosille 2012 - 2016

1 AIRISTON-VELKUAN KALASTUSALUE 2010

1.1 Viranomaisten ja neuvontajärjestöjen yhteystiedot

Kalatalousviranomainen	Ympäristölupaviranomainen
Varsinais-Suomen ELY-keskus Kalatalouspalvelut Ratapihankatu 36, PL 236, 2010 Turku p. 020 636 0060 (vaihde) www.ely-keskus.fi/varsinais-Suomi	Lounais-Suomen Aluehallintovirasto (AVI), Turun päätoimipaikka Itsenäisyydenaukio 2, PL 22, 208010 Turku p. 020 636 1050 (vaihde) www.avi.fi/fi/virastot/lounaissuomenavi
Kalatalousneuvonta	Airiston-Velkuan kalastusalue
L-S Kalatalouskeskus ry Puutarhakatu 19 A , 20100 Turku p. 010 3210 340 www.silakka.info	Valkkimyllynkuja 2, 20540 Turku p. 0400 525323 www.airistovelkua.fi

2 KALASTUSALUEEN YLEISKUVAUS

Airiston-Velkuan kalastusalue sijaitsee Saaristomeren pohjois-osassa ja sen toiminta-alue on Taivassalon, Mynämäen, Lemun, Naantalin, Maskun, Turun, Kaarinan, Raision ja Vehmaan kuntien alueella. Hallinnollisesti Airisto-Velkua kuuluu Länsi-Suomen lääniin ja Varsinais-Suomen ELY-keskuksen kalatalouspalveluiden toimialueeseen. Kalastusalueen vesialueet kuuluvat Saaristomeren valuma-alueeseen.

Kalastusalueella on vesipinta-alaa noin 52 600 ha ja siihen kuuluvat pääpiirteittäin vesialueet: Turun edustan merialue Pohjois-Airistolla, Askaistenlahti, Vapparin pohjoispuoli ja Rymättylän eteläkärjestä Mynälahden pohjukkaan. 52 km² alue jakaantuu noin 1800 vesialuelohkoon. Yksityisiä vesialuelohkoja kalastusalueella on 1179 kappaletta (yhteensä 19 400 ha) ja jakamattomia vesialueita 632 kappaletta (yhteensä 33 200 ha).

Airiston-Velkuan kalastusalueen vesiin kuuluu 30 järveä, jotka sijaitsevat seitsemän kunnan alueella. Järvien yhteenlaskettu pinta-ala kalastusalueella on 565 hehtaaria. Alueen järvet ovat ravinteikkaita ja särkikalapitoisia. Kalastusalueen merialueelle laskee kahdeksan jokea. Jokivesiä kuormittavat eniten maa- ja metsätalouden fosfori- ja typpipäästöt sekä puhdistetut jätevedet. Järvi- ja jokialueiden avaintiedot ja ongelmat ovat tiivistettynä liitteessä 1. Saaristomeren ammattikalastuksen suomukalasaaliista kalastetaan merkittävä osa Airiston-Velkuan kalastusalueella.

Laadittava käyttö- ja hoitosuunnitelma on järjestyksessään kolmas. Alueelle aikaisemmin laaditut käyttö- ja hoitosuunnitelmat ovat kalataloussuunnittelija ja Airiston-Velkuan kalastusalueen isännöitsijän Timo Saarisen käsialaa vuosilta 2009 ja 2010. Ne ovat saatavissa kalastusalueen arkistosta.

Kuva 1. Airiston-Velkuan kalastusalue.

2.1 Vesien tila ja kuormitus

Saaristomeri on ympäristönä ainutlaatuinen. Saaristomerellä on yli 81 000 saarta, joka tekee siitä Euroopan suurimman saariston (Euroopan komissio). Lisäksi Saaristomeri on syvyydeltään matala (23 m), niin Itämeren (keskisyvyys 54 m), kuin Atlantinkin (keskisyvyys 4 km) mittakaavassa (Hallanaro 2010, 24). Pirstaleisen saariston ja mataluuden lisäksi Saaristomerelle leimallisia piirteitä ovat pitkä rantaviiva ja vähäsuolainen murtovesi. Saaristomeri on myös yksi Itämeren läpivirtausalueista. Itämereltä ja Suomenlahdelta tulevat vesimassat kulkeutuvat Saaristomeren läpi Selkämerelle ja Saaristomeren suojaiset lahdet, kapeat salmet ja pohjien korkeat kynnykset aiheuttavat kuitenkin heikon veden virtauksen ja hitaan vaihtuvuuden Saaristomeren alueella, jolloin ravinteikkaat vedet pysyvät alueella pitkään (Lounais-Suomen ympäristökeskus, 2005).

Saaristomeren valuma-alue on Itämeren merellisen suojelukomissio HELCOM:in Hot Spot –listalla. Alunperin Itämeren 162:n suurimman kuormittajan listalle nimettiin vuonna 1992 10 kohdetta Suomen alueelta. Näistä listalla on vielä yksi: Saaristomerta kuormittava maatalous (HELCOM, 2009) Saaristomeren valuma-alueelta huuhtoutuu Itämereen enemmän fosforia neliometriä kohden kuin miltään muulta Itämeren valuma-alueelta (Rantajärvi, L. 2010.). Fosforin ja typen lisääntyminen vesistössä aiheuttaa mm. veden samentumista, leväkukintojen lisääntymistä, pohja-alueiden happikatoa sekä kalanpyydysten limoittumista. Maatalouden ohella paikallista kuormitusta aiheuttavat myös yhdyskuntien ja teollisuuden jätevedet, haja-asutus ja kalankasvatus.

Pintavesien tila on keskimäärin tyydyttävä. Suomen ympäristökeskuksen laatima pintavesien ekologinen luokittelu kuvaa vesistön nykytilaa biologian keinoin, eli

miten vesiluonto reagoi ihmistoiminnan aiheuttamiin muutoksiin. Luokittelu on laadittu kalakantojen, vesikasvien, pohjalevien kasviplanktonin ja pohjaeläinten tilan perusteella vuosien 2000-2007 seurantatutkimuksiin nojaten. Karttakuvassa (liite 2) havainnollistuu selkeästi maatalouden hajakuormituksen aiheuttama vaikutus jokivesien laatuun. Kaupunkien edustoilla yhdyskuntien ja paikoin myös teollisuuden jätevedet sekä kalankasvatus rehevöittävät vesistöä. Jokien tila on Varsinais-Suomessa huonompi kuin Suomessa keskimäärin, Saaristomeri on suurta osaa Mynälahtea, Naantalın-Turun-Piikkiön lähivesiä lukuun ottamatta tyydyttävässä luokassa. Sisä- ja välisaaristossa rehevyyttä ylläpitää sisäinen kuormitus ja erityisesti eteläisellä Saaristomerellä Suomenlahdelta ja pohjoiselta Itämereltä saapuvat läpivirtaukset pidättävät ravinteita alueella (Lounais-Suomen ympäristökeskus, 2009).

Rehevöitymisen ohella toinen Saaristomerta koskettava ympäristöongelma ovat vaaralliseksi luokitellut aineet, kuten erilaiset kemikaalit, öljyt ja raskasmetallit. Kalastusalueen rajojen sisäpuolella liikennöi jatkuvasti öljytankkereita ja kemikaaleilla lastattuja aluksia. Tämänkaltainen laivaliikenne on ominaispiirteidensä vuoksi herkälle Saaristomerelle riski.

Naantalissa sijaitseva Neste Oilin öljynjalostamo on myös riskitekijä Saaristomeren vedenlaadulle. Jalostamolla syntyneiden poikkeusolosuhteiden yhteydessä mereen on jätevesien mukana päätenyt öljypäästöjä suurten sademäärien asettaessa haasteita jätevesien puhdistustekniikalle.

Turun satama on läjittänyt ruopattuja sedimenttejä Pohjois-Airistolle vuosikymmenten ajan. Pohjan ruoppauksen yhteydessä telakka- ja metalliteollisuudesta peräisin olevat ja sedimenttiin hautatutuneet synteettiset organometalliyhdisteet, kuten tributyyliini (TBT) ja trifenyylitina (TPT), polyklooratut bifenyylit (PCB) ja joukko erilaisia raskasmetalleja, vapautuvat takaisin

kiertoon ja rikastuvat ravintoketjussa. TBT aiheuttaa eliöillä kasvu- ja kehityshäiriöitä (Evira, 2008). Ruoppausmassojen läjittäminen mereen aiheuttaa veden samentumista, pohjien liettymistä sekä muutoksia kasvillisuudessa. Nämä seikat puolestaan vaikuttavat negatiivisesti kovalle pohjalle ja kasvillisuuden sekaan kutevan silakan lisääntymiseen (Rajasilta M. ym. 2006, 57). Rajakarin läjitysalue on otettu käyttöön vuonna 1998, ja myös Naantalın satama-alueelle on myönnetty useita läjityslupia vuoden 2000 aikana. Osassa syksyllä 2007 Naantalın edustalta otetuista näytteistä organotinapitoisuudet ylittivät moninkertaisesti ympäristöministeriön ruoppaus- ja läjitysohjeessa mainitun haitallisen tason, 3 µg/kg. Pilaantuneiden sedimenttien jättäminen koskemattomiksi pitää haitta-aineet paikoillaan meren pohjassa (Helminen, H. ym. 2009). Naantalın kaupunki on selvittämässä Turun sataman kanssa yhteisen läjitysalueen mahdollisuutta Airismaalta.

2.2 Loma-asutus

Kalastusalueen rannat ovat voimakkaasti mökkiasutuksen varaamia. Lisääntynyt vapaa-aika ja loma-asuntojen lyhyt etäisyys kaupunkikeskuksista mahdollistavat ympärivuotisen asumisen. Loma-asutuksen läheinen sijainti kaupunkialueen läheisyydessä on kalastusalueelle resurssi vapaa-ajan- ja kotitarvekalastusta ajatellen, mutta toisaalta tiheä loma-asutus tuo haasteita vesialueiden käytön suunnitteluun esimerkiksi ammattikalastuksen kohdalla.

2.3 Kalavesien käytön suunnittelu

Nykyisessä muodossaan kaavoitus ei ulotu elinkeinokalatalouden tai vesialueiden käytön suunnittelun piiriin. Airiston-Velkuan kalastusalueen käyttö- ja hoitosuunnitelman uudistamisen yhteydessä otetaan entistä paremmin huomioon

kalavarojen kestävästä käytöstä periaatteet suunnittelemaan kalavesien käyttöä erilaisten kalastajaryhmien ja kalastusmuotojen tarpeisiin sijainninhjauksen keinoin. Sijainninhjaukshanke valmistuu kesän 2011 aikana.

2.4 Vesialueiden omistus

Airiston-Velkuan kalastusalueella on yli 50 000 hehtaaria vettä, joka jakaantuu noin 1800 eri lohkoksi. Yksityisiä vesialuelohkoja on 1179 kappaletta ja jakamattomia vesialueita 632 kappaletta. Vesialueen omistus on sidoksissa joko yksittäiseen kiinteistöön tai kylään. Edellisessä tapauksessa vesialueen omistaja on sama kuin kiinteistön omistaja, tavallisesti yksityishenkilö. Kylän vesialueet ovat yhteisomistuksessa. Jakamattomien vesialueiden omistajat toimivat ja tekevät päätökset yhteisäluelainsäädännön mukaisesti. Osakkuus määräytyy tilan mantaaliluvun mukaisesti, tai jos sellaista ei ole, pinta-alan mukaan. (KHS 2010)

2.5 Suojelualueet

Merkittävimmät suojelualueet kalastusalueella sijaitsevat Askainen-Lemu-Mynälahti –alueella. Alueet kuuluvat Natura 2000-verkoston ja ovat kohtuullisissa määrin valtion omistuksessa. Suojelualueiden yhteenlaskettu pinta-ala on n. 2300 ha. Suojelualueet on esitetty liitteessä 3.

Askaisten Tuomonluodon ja Loukkeenkarin vesialueille on annettu ajallinen ja alueellinen kalastusrajoitussuositus kuhan kutuajaksi toukokuun puolivälistä heinäkuun puoliväliin. Kuhan kudun rauhoittaminen on tärkeää, sillä mätiä vartioivat koiraat käyttäytyvät hyökkäävästi ja iskevät hanakasti vieheisiin kiinni ja vartioimaton mäti voi päätyä mm. särkikalojen tai siikojen ravinnoksi (Lehtonen, H. 2003, 230, 94).

3 KALASTUSALUEEN TOIMINNAN NYKYTILA

Kalastusalue on lakisääteinen kalataloutta edistävä yhteistoimintaelin, jonka jäseniä ovat vesialueiden omistajat sekä ammatti- ja virkistyskalastajajärjestöt. Kalastusalueen tehtävänä on seurata ja edistää alueensa kalataloutta. Kalastuslaki velvoittaa kalastusalueen huolehtimaan siitä, että kalastusolojen järjestämisessä noudatetaan asianmukaisia ja yhtenäisiä toimenpiteitä, jotta kalastusta harjoitettaessa päästäisiin mahdollisimman suureen pysyvään tuottavuuteen, kalakantojen järkipäraseen käyttöön ja huolehditaan kalakannan hoidosta ja lisäämisestä (Kalastuslaki 16.4.1982/286, 1 §). Kalastusalueen toimielimiä ovat kalastusalueen kokous, kalastusalueen hallitus ja isännöitsijä (Kalastuslaki 16.4.1982/286). Korkeinta päätäntävaltaa käyttää kalastusalueen kokous. Hallintotehtävistä vastaa kokouksen valitsema hallitus. Käytännön töistä vasta hallituksen ohjeistuksen mukaan kalastusalueen isännöitsijä.

Taulukko 1. Lainsäädännön perusteella kalastusalueen toimivaltaan kuuluvat lainsäädännölliset päätökset ja velvollisuudet.

Kalastusalueen lakisäätteiset tehtävät	
KalL 1 §, 3 § 2 mom.	Kalastusolojen järjestäminen kalakantojen järkiperaisella hyväksikäytöllä, kalataloudelliset näkökohdat huomioiden ja kalakantojen hoito, sekä lisääminen.
KalL 7 §	Kalastuksesta päättäminen yleisellä vesialueella järvessä.
KalL 10 §	KalL 9§:n 1 momentissa tarkoitettujen kalastuslupien myöntäminen ja maksujen periminen vesialueen omistajan toimeksiannosta.
KalL 11 §	Yleiskalastusoikeuden kieltäminen ja rajoittaminen enintään kuuden kuukauden ajaksi.
KalL 16 § 2 mom.	Vesialueen vuokrauskehoitus ammattimaisesti harjoitettavaa kalastusta varten, aloitteen tekeminen yleiselle alioikeudelle vesialueen käyttöön ottoa varten.
KalL 26 § 2 ja 4 mom.	Kalastuskieltoalueen laajentaminen tai helpotusten myöntäminen padotun vesialueen ympäristössä.
KalL 32 § 2 ja 3 mom., KalL 37 § 2 mom.	KalL 1§:ssä säädettyjen tavoitteiden saavuttamiseksi vesialuetta koskevista asetuksista poikkeavan silmäkoon määrittäminen määräajaksi. Pyydysten käytön kieltäminen tai rajoittaminen.
KalL 35 § 2 mom.	Asetuksen mukaisen ja poikkeavan alamitan määrääminen KalL 1 § 1:ssä säädettyjen tavoitteiden saavuttamiseksi.
KalL 43 §, 46 §	Rauhoituspiirin perustaminen ja lakkauttaminen.
KalL 45 § 1. ja 2. mom.	Rauhoituspiirin rajankäynnin selvittäminen kiinteistötoimituksessa, rauhoituspiirin rajojen asianmukainen merkintä.
KalL 79 §	Käyttö- ja hoitosuunnitelman käyttöön ottaminen.
KalL 89 § ja 91 §	Omistajakorvausten ja viehekalastusmaksujen jakaminen.
KalL 97§	Kalastuksenvälvönnän järjestäminen.

Airiston-Velkuan kalastusalueen muihin perustehtäviin kuuluvat mm. kalaveden hoitotoimenpiteet (kalanpoikasten istutus), aloitteet ja kannanotot kalaveden käyttöä koskeviin asioihin, kalastuksen valvonta, sekä erilaisia julkishallinnollisia tehtäviä, esimerkiksi vesialueiden omistajakorvausten ja viehekalastusmaksutulojen jakaminen, alueen hanketoiminnan kehittäminen ja koordinointi. Lisäksi kalastusalueella on omaa hautomo- ja kalankasvatustoimintaa.

Airiston-Velkuan kalastusalue on vajaan kolmen vuoden toimintansa aikana pyrkinyt kasvamaan vahvaksi alueensa kalatalouden edistäjäksi, ja valvomaan elinkeinokalatalouden ja vapaa-ajan kalastuksen etuja sekä ottanut aktiivisesti kantaa toiminta-alueensa ympäristöasioihin.

3.1 Suunnitteilla olevat hankkeet

- Airiston-Velkuan kalastusalueen (Naantali ja Turku) elinkeinokalatalouden - kehittämissuunnitelma.
- Kalastusalueen oma poikashautomo.

Vuosien 2012-2016 aikana toteutetaan hanketoimintaa käyttö- ja hoitosuunnitelman suositusten perusteella.

3.2 Talous

Suunnitelma rahoitetaan kalastusalueen edistämis- ja toimintamäärärahoista, sekä kalastusalueen omista varoista. Varat ohjataan toimenpidesuunnitelmien toteuttamiseen huolellisen, läpinäkyvyyttä lisäävän tunti/kustannuskirjanpidon avulla, jossa toimenpiteet, niiden toteuttamiseen suunniteltu sekä toteutunut aika sekä varat taulukoidaan. Vuoden lopussa toimintakertomukseen summataan

ajankäyttö, toiminnan tuloksellisuus ja toimintaan kuluneet varat kunkin osa-alueen tiimoilta. Seuranta lisää kalastusalueen toiminnan läpinäkyvyyttä.

Uusittu käyttö- ja hoitosuunnitelma on voimassa v. 2012-2016. Osatavoitteita tarkastetaan ja täydennetään vuosittain hallituksen kokouksessa.

4 KALATALOUDELLINEN KEHITYS AIRISTON-VELKUAN KALASTUSALUEELLA

4.1 Kalakantojen nykytila

Saaristomeri on merkittävimpiä ammattikalastusalueita Suomessa. Myös Airiston-Velkuan kalastusalueella on merkittävästi ammattikalastustoimintaa. Luonnehdinta kalakantojen nykytilasta perustuvat Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitos RKTL:n keräämiin ammattikalastuksen saalistilastoihin ICES tilastoruuduittain. Airiston-Velkuan kalastusalue sijaitsee tilastoruutujen 47, 51 ja 52, sekä osa-alueuutujen 29 ja 30 alueella (liite 4)

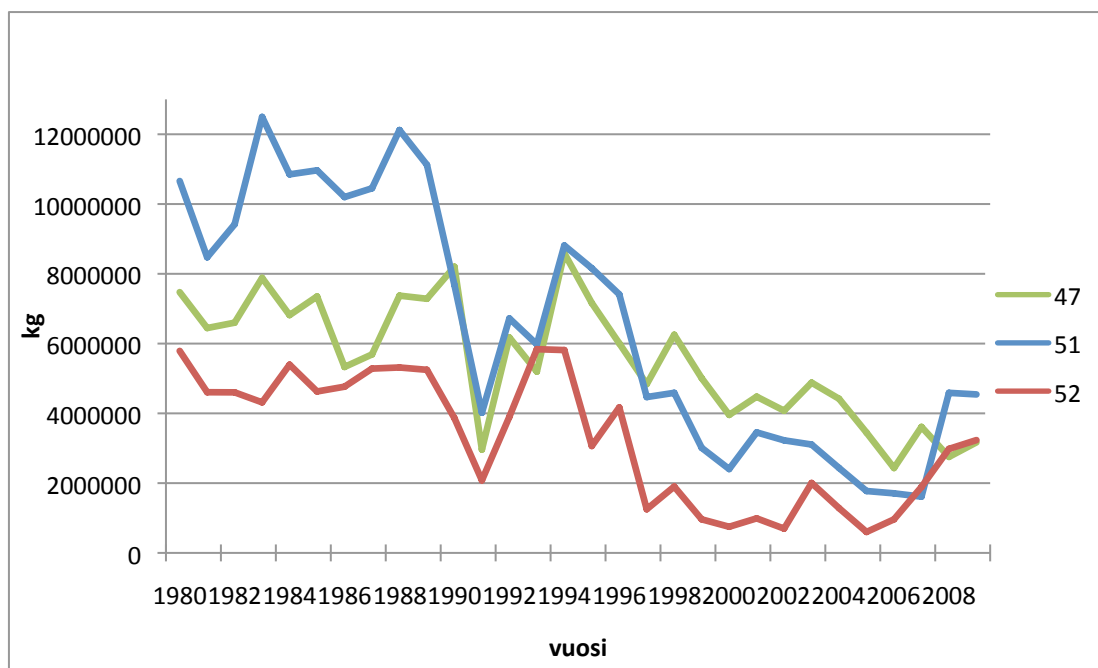
Taulukko 2. Ammattikalastuksen saalis Saaristomeren tilastoruuduittain v. 2009, 1000 kg (Saarinen, M. 2010).

	47	51	52
Silakka	3 169,06	4 542,98	3 233,70
Kilohaili	0	0,85	3,49
Turska	0,03	0	0,03
Kampela	0,62	0,03	0,77
Piikkikampela	0,04	0,02	0,02
Hauki	25,9	4,56	12,92
Muikku	1,2	-	-
Siika	13,77	5,83	8,02
Lohi	0,14	-	8,94
Taimen	2,65	0,22	2,46
Kirjolohi	2,66	2,49	0,8
Kuore	67,97	0,29	4,45
Lahna	35,79	2,82	26,73
Säyne	5,8	0,08	1,1
Särki	32,02	16,83	6,37
Made	7,01	0,51	1,88
Ahven	116,83	35,93	18,03
Kuha	74,41	11,87	72,04
Muu	9,16	2,95	6,9
Yhteensä	3 565,06	4 628,28	3 408,63
- = ei yhtään			
0 = alle 500 kg			

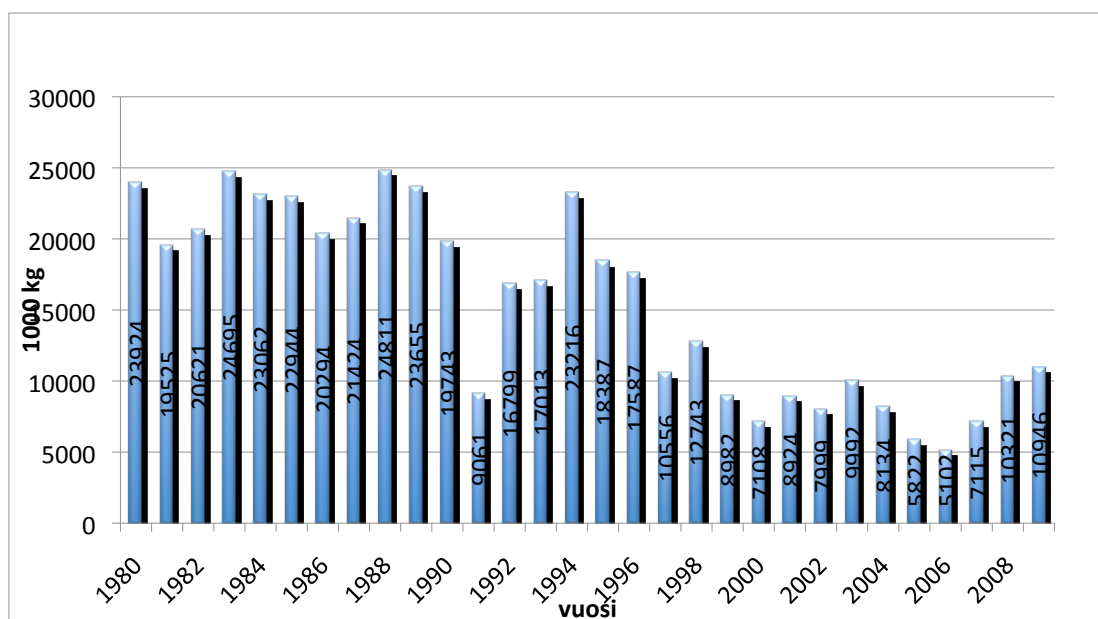
4.1.1 Silakka

Silakan (*Clupea harengus membras*) kalastuksen voidaan sanoa olevan niin Saaristomeren kuin suomalaisen ammattikalastuksenkin selkäranka. Silakka on sekä saaliin määrällä että arvolla mitaten Saaristomeren ja Suomen ammattikalastajien tärkein saalislaji (RKTL 2009, Saarinen, M. 2010). Vuonna 2009 Suomen silakkasaaliista 93 % pyydettiin trooleilla, 7 % rysillä ja noin 0,3 % verkoilla (Pönni, J. RKTL 2011). Airiston-Velkuan kalastusalueella lähes kaikki silakka kalastetaan perinteisillä rysillä Merimaskun, Velkuan ja Taivassalon vesialueilla (Saarinen, M. 2005). Saaristomeren pyyntiruuduilla 47, 51 ja 52 silakkasaalis oli vuonna 2009 yhteensä 10945,74 tuhatta kiloa (taulukko 2), joka tekee noin 12 prosenttia koko Suomen v. 2009 silakkasaalista (liite 5)

Saaristomeren alueella silakan troolipyynti on keskittynyt pääasiassa kalastusalueen toimialueen ulkopuolelle Iniön aukon, Houtskarın, Korppoon, Nauvon ja Dragsfjärdin avoimille vesille. Suomen Ammattikalastajaliitto ry SAKL:n mukaan vuonna 2009 Vakka-Suomen alueelta pyydettiin noin 70 prosenttia koko Suomen rysäsilakkasaaliista, yhteensä yli viisi miljoonaa kiloa, joka tekee noin 5,5 prosenttia Suomen kokonaissilakkasaaliista. Silakkakannat ovat elinvoimaisia. Pönnin, Raitaniemen ja Aron (2010) mukaan silakan lisääntyminen on ollut vuosina 1987–2007 pääsääntöisesti keskimääräistä heikompaa. Vuonna 2009 kutukannan biomassa oli puolitoista kertaa suurempi kuin vuonna 2001, mutta vain kolmannes vuoden 1974 tasosta. Sama kehitys on nähtävissä saalismäärissä: Kalastusalueen silakkasaaliit ovat pysyneet tasaisina viime vuosien ajan, mutta saalismäärät ovat yli puolet pienempiä 1980 –luvun huippuvuosiin verrattuna (kuviot 1 ja 2).

Kuvio 1. Silakkasaaliiden kehitys pyyntiruuduilla 47, 51 ja 52 v. 1980–2009.

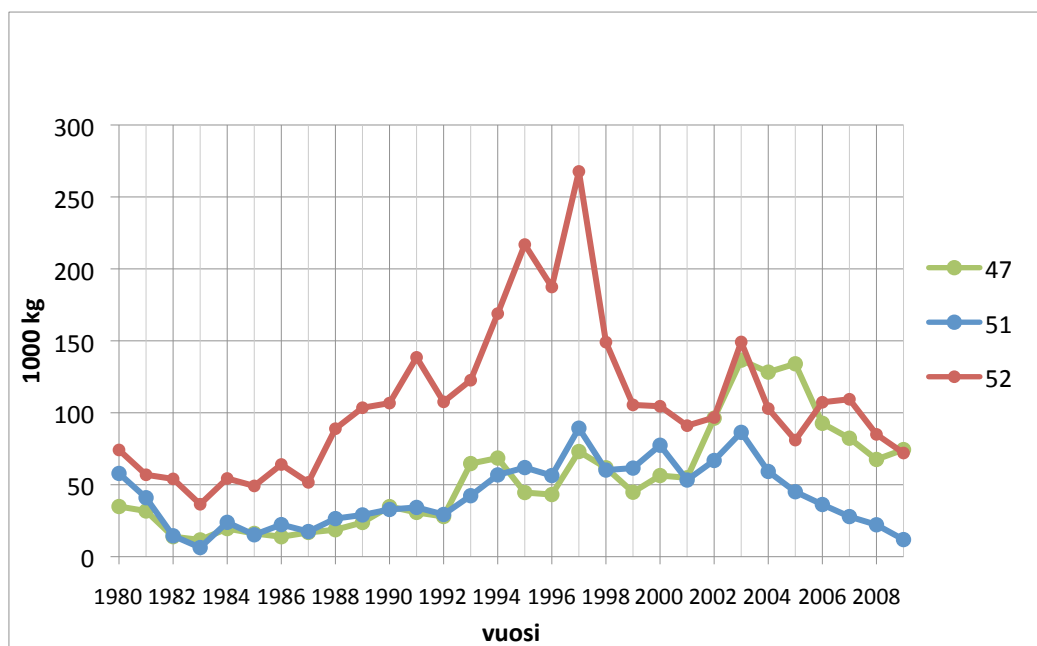

Kuvio 2. Yhteenlasketut silakkasaaliit pyyntiruuduilla 47, 51 ja 52 v. 1980 – 2009.

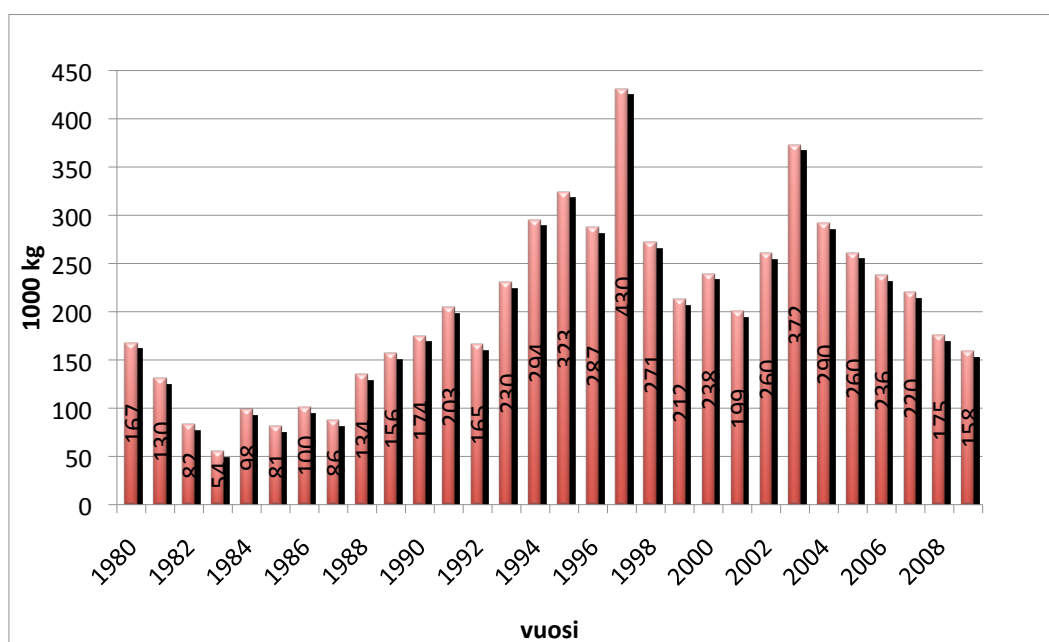
4.1.2 Kuha

Kuha (*Sander lucioperca*) on hyötynyt Saaristomeren rehevöitymisestä ja lämpimistä kesistä. Merialueen kuhasaaliit kääntyivät nousuun 1980- ja 1990 lukujen vaihteessa, mutta saalismäärät ovat kääntyneet laskuun vuoden 2003 jälkeen (kuviot 3 ja 4). Vuonna 2009 pyyntiruutujen 47, 51 ja 52 yhteenlaskettu kuhasaalis oli 158,32 tuhatta kiloa (taulukko 2), mikä on noin puolet vuoden 2009 kokonaiskuhasaaliista, 307 tuhatta kiloa (liite 5). Suurimmat kuhasaaliit kalastetaan pyyntiruudun 52 alueella. Pyyntiruudun 47 alueella kuhasaaliit ovat olleet kasvusuuntaisia vuodesta 2001 eteenpäin, kun taas pyyntiruudun 51 kuhasaaliit ovat kääntyneet rajuun laskuun.

Kuha on silakan jälkeen ja ahvenen ohella yksi ammattikalastajien tärkeimmistä saalislajeista Saaristomerellä (taulukko 2) ja kuhasaaliit ovat korvanneet monelle ammattikalastajalle silakkakantojen heikkenemisestä aiheutuneet tulojen menetykset. Valtaosa kuhasaaliista kalastetaan Saaristomeren alueella verkoilla, sesongin rajoituessa pääasiallisesti syksystä kevääseen. Harmaahylkeiden levittäytyminen yhä sisemmäs saaristoa on ajanut sekä kalat että ammattikalastajat yhä lähemmäs rannikkoa (Auvinen & Raitaniemi 2011).

Kuvio 3. Kuhasaaliiden kehitys pyyntiruuduilla 47, 51 ja 52 v. 1980 – 2009.

Kuvio 4. Yhteenlasketut kuhasaaliit pyyntiruuduilla 47, 51 ja 52.

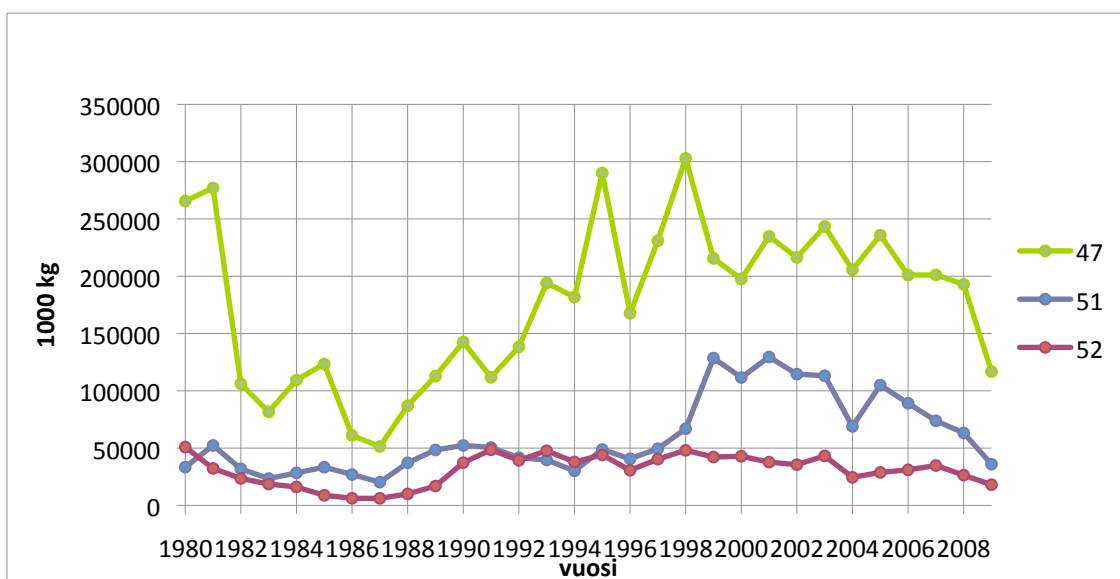
4.1.3 Ahven

Ahven (*Perca fluviatilis*) on elinvoimainen laji myös Saaristomeren alueella. Vuosituhannen vaihteesta lähtien ammattikalastuksen ahvensaaliit ovat pysyneet tasaisesti 300-400 tuhannen kilon tuntumassa vuoden 2009 notkahdusta lukuun ottamatta (kuvio 6). Saaristomeren alueella ahvenen kalastus painottuu pyyntiruudulle 47 (kuvio 5), josta pyydetään valtaosa ammattikalastuksen ahvensaaliista, v. 2009 116,83 tuhatta kiloa, mikä tekee lähes 70 prosenttia Saaristomeren yhteenlasketusta 170,89 tuhannen kilon määrästä ja 20 prosenttia koko ammattikalastuksen ahvensaaliista v. 2009 (Auvinen & Raitaniemi 2011).

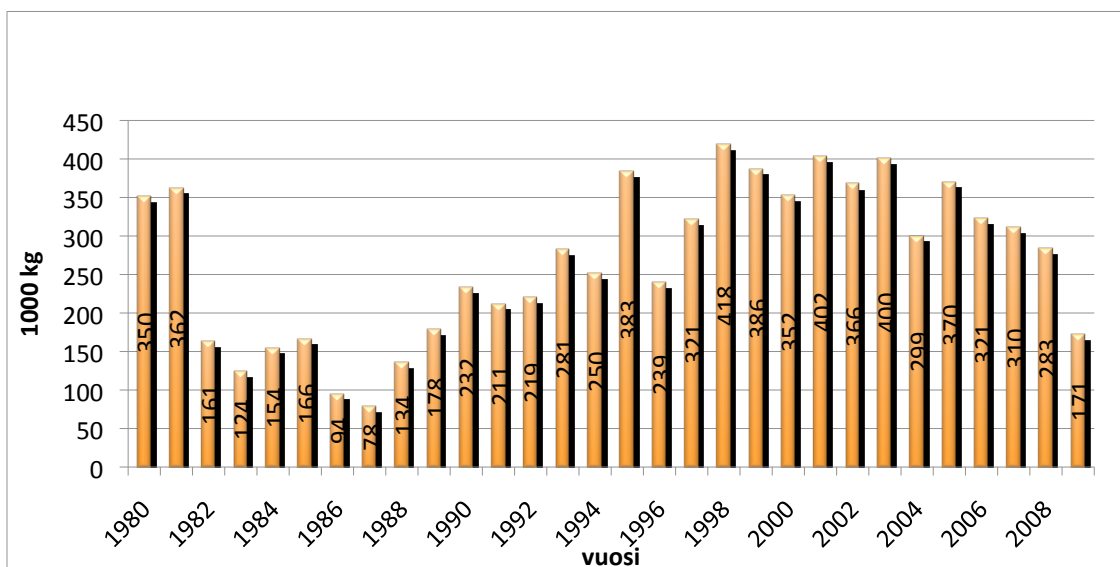
Valtaosa ammattikalastajien ahvensaaliista kalastetaan verkoilla, pyyntisesongin ulottuessa kuhan tavoin syksystä keväeseen. Ahventa pyydetään keväisin myös rysillä (Saarinen, M. 2005). Ahvenella on merkittävä arvo myös vapaa-ajankalastajien keskuudessa, jotka pyytävät noin $\frac{3}{4}$ Suomen ahvensaaliista. Vapaa-ajan kalastajien ahvensaaliit ovat vaihtelevia. (RKTL 2010)

Kuhan tavoin ahven hyötyy tiettyyn pisteeseen asti vesistön rehevöitymisestä ja lämpimistä kesistä. RKTL:n tutkijan Heikki Auvisen mukaan vuosiluokista 2005 ja 2006 saattaa olla tulossa vahvoja vuosiluokkia pyyntiin (Auvinen, H. Sähköpostiviesti 12.5.2011). Kuhat ja ahvenet tulevat pyyntikokoisiksi 5-6 vuotiaina, ja vahva vuosiluokka voi näkyä saaliissa jopa kymmenen vuoden ajan. RKTL:n uusimpien tutkimusten mukaan kuhan ja ahvenen vuosiluokkavaihteluiden on huomattu noudattavan samanlaista rytmiä, mutta kuhan runsaus kilpailevana lajina voi vaikuttaa rajoittavasti ahventen vuosiluokkien voimakkuuteen kesän lämpötilojen ohella (RKTL 2010). Harmaahylkeiden ja merimetsojen runsastuminen vaikeuttaa ahvenen pyyntiä samalla tavoin kuin kuhankin. Auvisen mukaan uutena

kuolevuustekijänä pääosin ikäryhmiin 2-6 v. on vuosituhannen alun jälkeen voimistunut merimetsokanta. (Auvinen, H. sähköpostiviesti 12.5.2011).

Kuvio 5. Ahvensaaliiden kehitys pyyntiruuduilla 47, 51 ja 52 v.1980-2009.

Kuvio 6. Yhteenlasketut ahvensaaliit pyyntiruuduilla 47, 51 ja 52 v. 1980 – 2009

4.1.4 Siika

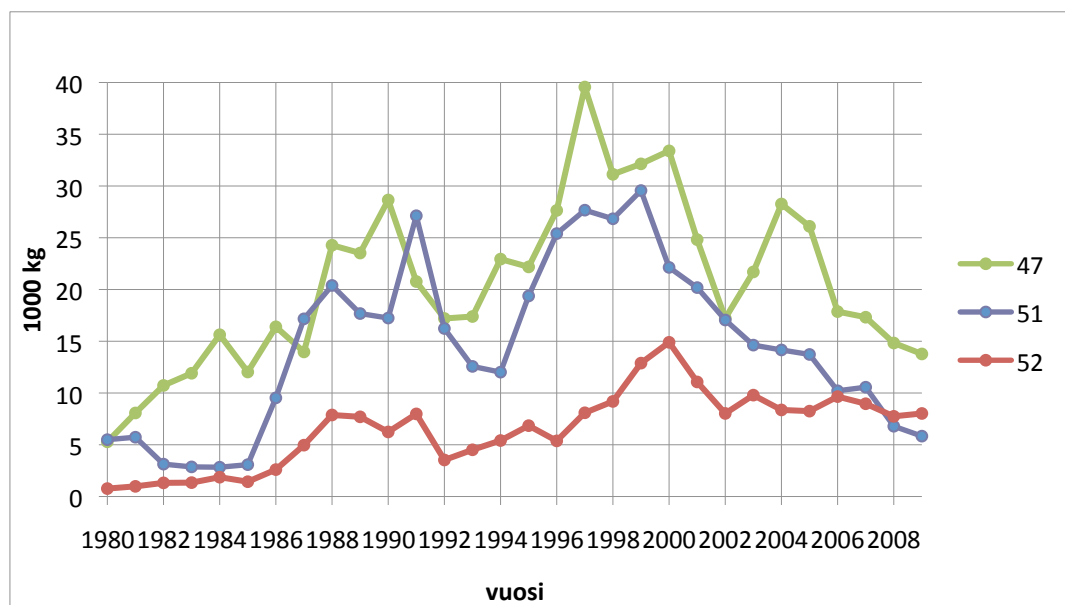
Saaristomerellä tavataan kahta eri siikakantaa – Istutusten varassa olevaa ja erittäin uhanalaiseksi luokiteltua vaellussiikaa (*Coregonus lavaretus lavaretus*), sekä paikallisesti kutevaa, vaarantuneeksi luokiteltua karisiikaa (*Coregonus widegreni*), josta käytetään myös paikallisempaa ”saaristosiiika” -nimitystä. Siikakannat ovat kärsineet veden ja pohjan laadun heikkenemisestä Airiston-Velkuan alueella.

Valtaosa kalastusalueen siikasaaliista kalastetaan kalastusalueen pohjoisosista 36-45 mm:n verkoilla, pieni osa myös 46-50 mm:n verkoilla. Pyynti on ympärivuotista, mutta saalismäärät ovat suurimmillaan alkusyksystä siian kudun myötä. Vuonna 2009 Saaristomeren pyyntiruutujen yhteenlaskettu siikasaalis oli 27,62 tuhatta kiloa (taulukko 2, kuvio 8), noin 29 prosenttia koko Saaristomeren siikasaaliista (RKTL 2010). Suurimmat siikasaaliit saadaan pyyntiruutujen 47 ja 51 alueelta (kuvio 7).

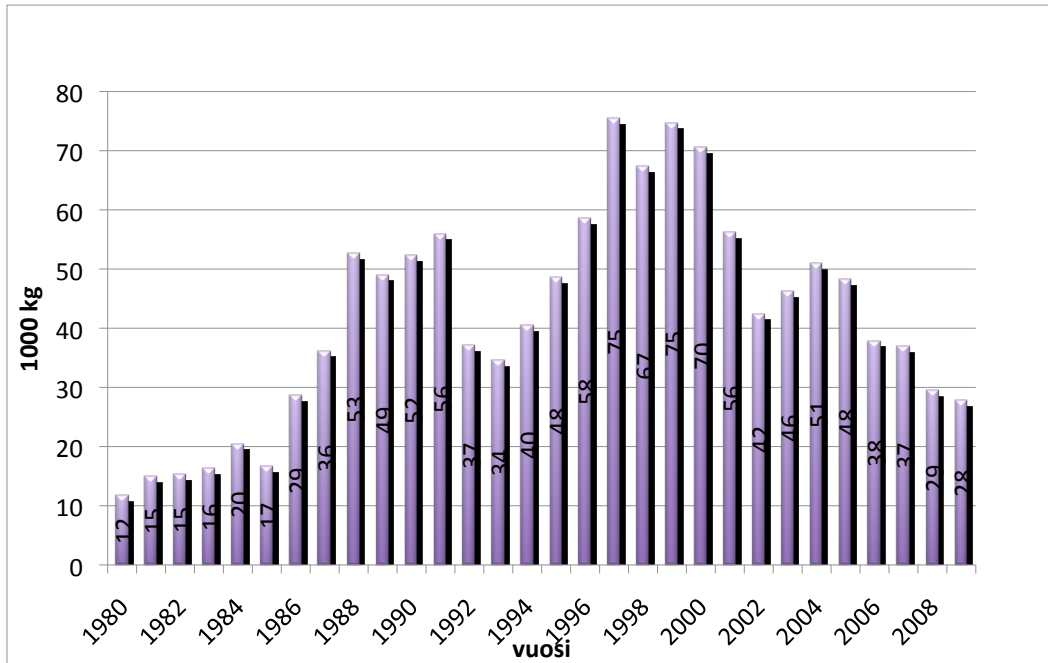
Harmaahyljeongelma vaikeuttaa myös siian verkkopyyntiä hylkeen rikkoessa ammattikalastajien pyydykset. Vuonna 2009 Perämerellä toteutetussa RKTL:n harmaahylkeen ravinnonkäyttötutkimuksessa on saatu viitteitä lohikalojen merkittävästä osuudesta harmaahylkeen ravinnosta – Vuoden 2009 aineistossa kappalemäärässä mitattuna kolme yleisintä ravintokohdetta olivat muikku, silakka ja siika. (Lehtonen, E. 2010).

Siikakantoja tuetaan Airiston-Velkuan kalastusalueella istutuksin. Paikallisemman karisiian istutukset priorisoidaan vaellussiikojen edelle - kalastusalue on kasvattanut omatoimisesti vuodesta 2007 eteenpäin vastakuoriutuneita siianpoikasia kesänvanhoiksi Rymättylässä ja Velkualla. Vuosittain mereen on vapautettu noin 50 000 siianpoikasta. Vuonna 2010 kalastusalue aloitti siianmädin keräämisen Saaristomereltä yhteistyössä Suomen kalatalous- ja ympäristöinstituutin ja

paikallisten ammattikalastajien kanssa tavoitteenaan perustaa ammattikalastajien saaliiksi joutuneista sioista emokalasto turvaamaan omavaraista mädinsaintia ja kasvatusta tulevaisuudessa (Saarinen, T. 2010). Ympäristötekijöistä kunnolliset jäätalvet saattavat vaikuttaa positiivisesti siikakantojen vuosiluokkavoimakkuuteen (Auvinen, H. sähköpostiviesti 12.5.2011).

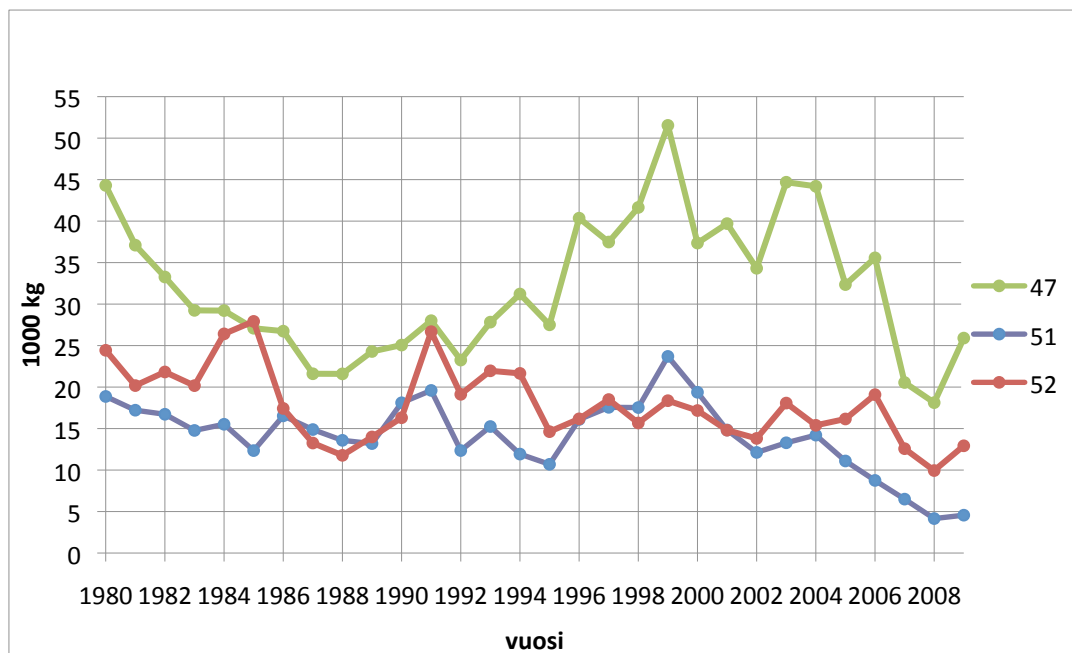
Kuvio 7. Siikasaaliiden kehitys pyyntiruuduilla 47, 51 ja 52 v. 1980 – 2009.

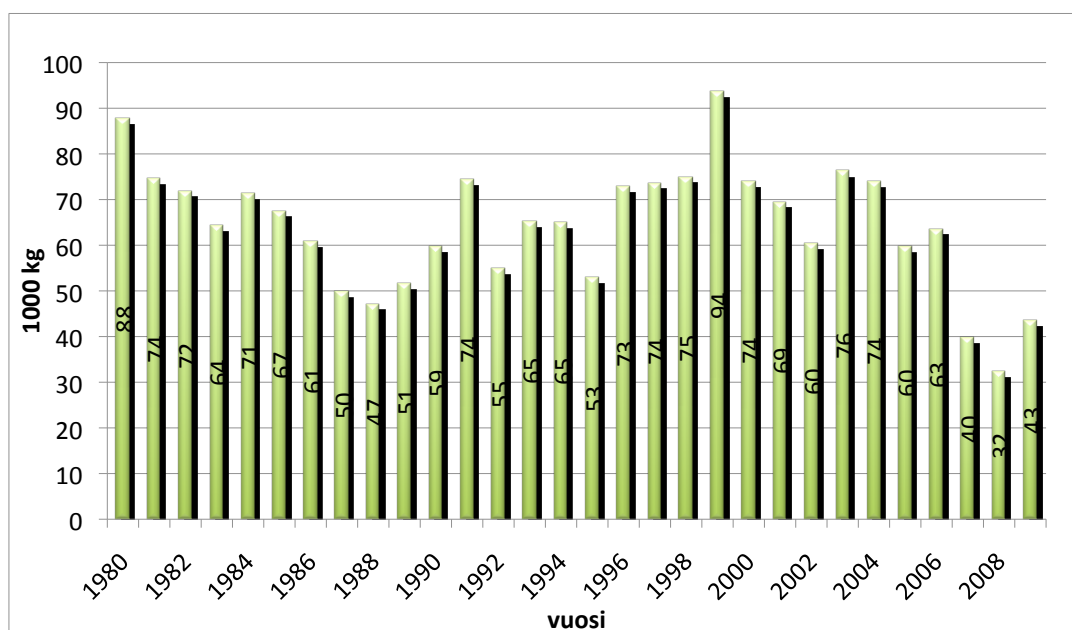
Kuvio 8. Yhteenlasketut siikasaaliit pyyntiruuduilla 47, 51 ja 52 v.1980 - 200

4.1.5 Hauki

Vuoden 2009 yhteenlaskettu haukisaalis oli pyyntiruutujen 47, 51 ja 52 alueella 43,38 tuhatta kiloa (taulukko 2, kuvio 9). Valtaosa Saaristomeren saaliista pyydetään 36-45 mm:n verkoilla talven, kevään ja alkukesän aikana pyyntiruudun 47 alueelta (kuvio 8). Haukikannat ovat elinvoimaisia ja saalismäärät ovat pysyneet melko tasaisena vuosien ajan, mutta kantojen vahvuus voi vaihdella paikallisesti runsastikin. Hauki sietää rehevöitymistä melko hyvin.

Kuvio 9. Haukisaaliiden kehitys pyyntiruuduilla 47, 51 ja 52 v. 1980 – 2009.

Kuvio 10. Yhteenlasketut haukisaaliit pyyntiruuduilla 47, 51 ja 52 v. 1980 – 2009.

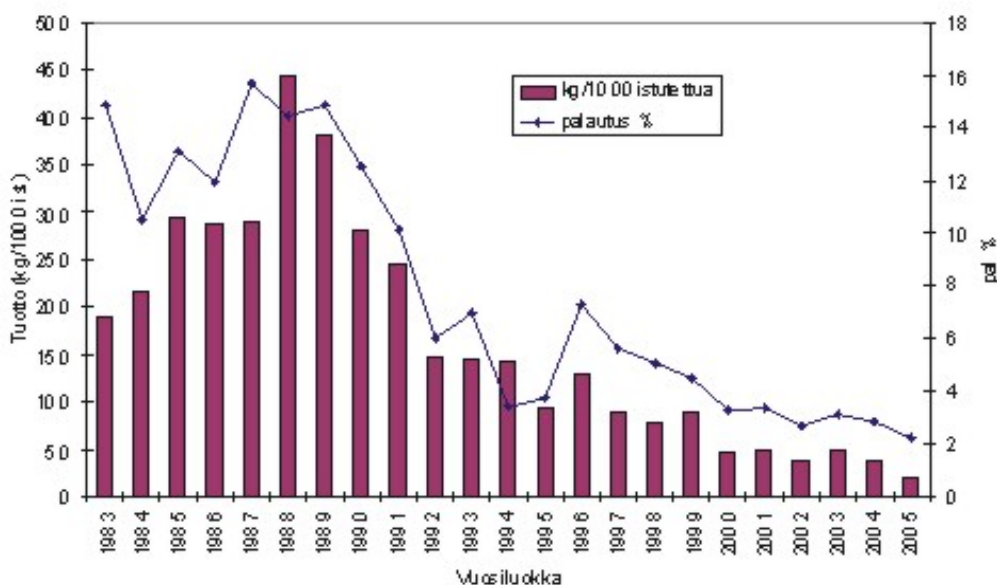
4.1.6 Muut lajit

Särkikalakannat ovat hyötäneet Saaristomeren rehevöitymisestä ja kannat ovat elinvoimaisia. Vuoden 2009 ammattikalastajat saivat pyyntiruuduilla 47, 51 ja 52 saaliikseen lahnaa (*Abramis brama*) 65340 kg ja särkeä (*Rutilus rutilus*) 55220 kg, (taulukko 2). Molempia lajeja saadaan kevästä alkusyksyyn pääasiassa rysillä ja verkoilla. Särkikalat ovat menettäneet arvoaan vuosikymmenien aikana, ja valtaosa vuosittaisista särkikalasaaliista jääkin vapaa-ajan kalastajien haaviin. Vuonna 2011 eduskunta on osoittanut 1,4 miljoonaa euroa merialueen määräaikaisiin, vähäarvoisen kalan poistokalastustukiin 1-2 vuoden ajalle. Poistopyynti tuo ammattikalastajille uusia ansaitsemismahdollisuuksia ja parantaa rannikkovesien tilaa poistamalla ravinteita vesistöistä. (MMM 2011)

Mateen (*Lota lota*) ammattikalastuksen saalis vuonna 2009 oli pyyntiruutujen 47, 51 ja 52 alueella yhteensä 9400 kiloa (taulukko 2), joista valtaosa pyydetään verkoilla pääosin tammi-helmikuussa. Mateella on enää vain paikallista merkitystä ammattikalastajille. Airiston-Velkuan kalastusalue panostaa istutustoiminnassaan vastakuoriutuneiden mateenpoikasten tuottoon perinteisille mateen lisääntymisalueille vuonna 2010 Saaristomeren emokaloista perustetulla madehautomolla. Siian tavoin myös madekannat saattavat hyötyä kunnollisista jäätälvista. (Auvinen, H. sähköpostiviesti 12.5.2011)

Meritaimenella (*Salmo trutta trutta*) on merkitystä lähinnä vapaa-ajan kalastajille. Ammattikalastuksen vuoden 2009 yhteenlaskettu meritaimensaalis oli pyyntiruutujen 47, 51 ja 52 alueella yhteensä 5330 kiloa (taulukko 2). Meritaimen on luokiteltu äärimmäisen uhanalaiseksi ja Saaristomeren kannat ovat miltei täysin istutusten varassa. Istutusten tuotto (kg/1000 istutettua) on 1990-luvun puolivälin

jälkeen romahtanut (kuvio 10). Kalastusalueelle istutetaan vuosittain meritaimenia käytettävissä olevien rahavarojen mukaisesti.

Kuvio 10. Meritaimenen istutus tuotto (kg/1000 istukasta) ja palautusprosentti merialueittain merkintöjen perusteella (RKTL).

Kuore (*Osmerus eperlanus*) on hyötynyt Saaristomeren rehevöitymiskehityksestä ja on tätä nykyä merkittävä sivusaalislaji varsinkin Mynälähden ammattikalastajille. Ammattikalastuksen vuoden 2009 yhteenlaskettu kuoresaalis oli pyyntiruutujen 47, 51 ja 52 alueella yhteensä 72710 kiloa (taulukko 2). Kuoretta saadaan useimmiten sivusaaliina rysistä ja verkoista, pääosin huhtikuussa heti jäidenlähdön jälkeen. Mynälähden ja Rouhunaukon alueella v. 2011 käynnistetty kuoreen rysäkalastus voinee tuoda alueen ammattikalastajille lisätuloja tulevaisuudessa, sillä kuoreen vientimahdollisuudet Venäjälle ovat hyvät.

4.2 Ammattikalastus

”Ammattikalastajana pidetään henkilöä, joka harjoittaa kalastusta ja saa siitä sekä pyytämänsä saaliin jalostamisesta toimeentulonsa tai oleellisen osan siitä.”

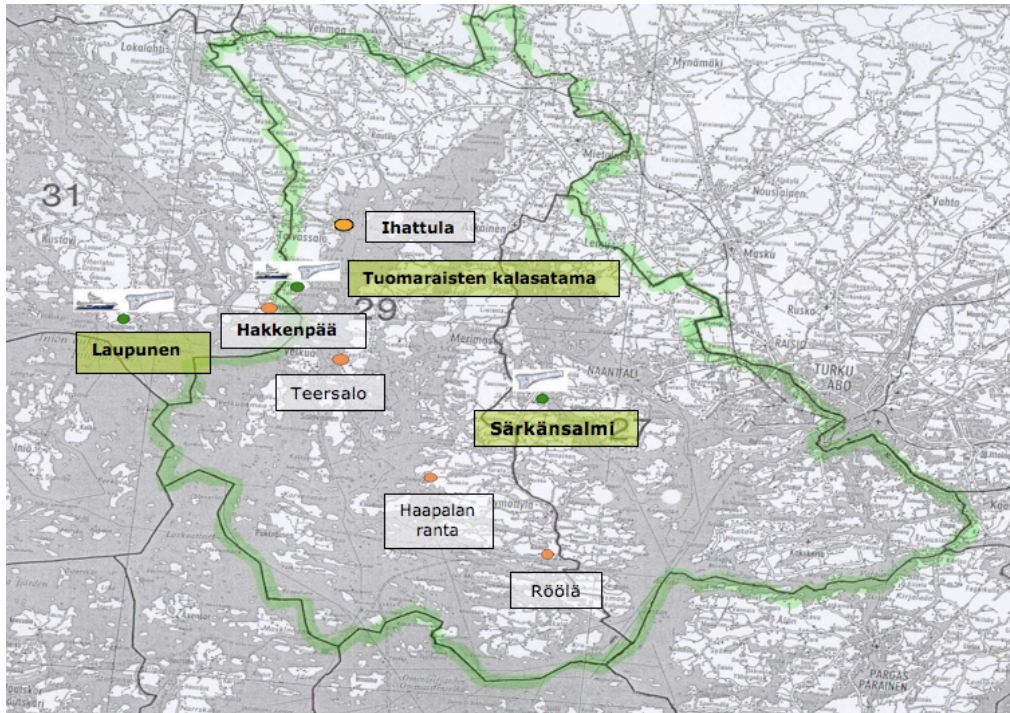
(Kalastuslaki 31.8.2001/756, 6 a §)

Kalastuslain mukaisesti ns. I-ryhmän ammattikalastajaksi määritellään kalastaja, jonka katsotaan saavan kalastuksesta ja pyytämänsä saaliin jalostamisesta toimeentulonsa tai oleellisen osan siitä, jos hänen mainitusta toiminnasta saamansa myyntitulot (*kalastuksen kokonaistulo*) ovat vähintään 30 prosenttia kalastajan saamien kaikkien kokonaistulojen yhteismäärästä. II-ryhmän ammattikalastajaksi lukeutuu henkilö, jonka saama kalastuksen kokonaistulo on alle 30 prosenttia, mutta vähintään 15 prosenttia hänen saamiensa kaikkien elinkeinotoiminnan kokonaistulojen yhteismäärästä. Alle 15 prosenttia kokonaistulojen yhteismäärästä tienaava ammattikalastaja lukeutuu III-ryhmään. Vuonna 2011 kalastusalueen vesillä toimi 61 I-ryhmän ammattikalastajaa (taulukko 3).

Airiston-Velkuan kalastusalueella on tärkeä merkitys ammattikalastukselle. Saaristomeren ammattikalastussaalista merkittävä osa pyydetään kalastusalueen vesiltä. Pyynti on pienimuotoista rannikkokalastusta alle 12-metrisillä aluksilla.

Taulukko 3. I – ryhmän ammattikalastajat kunnittain.

	2011
Lieto	1
Masku	8
Mynämäki	2
Naantali	21
Raisio	1
Taivassalo	18
Turku	9
Vehmaa	1
Yht.	61

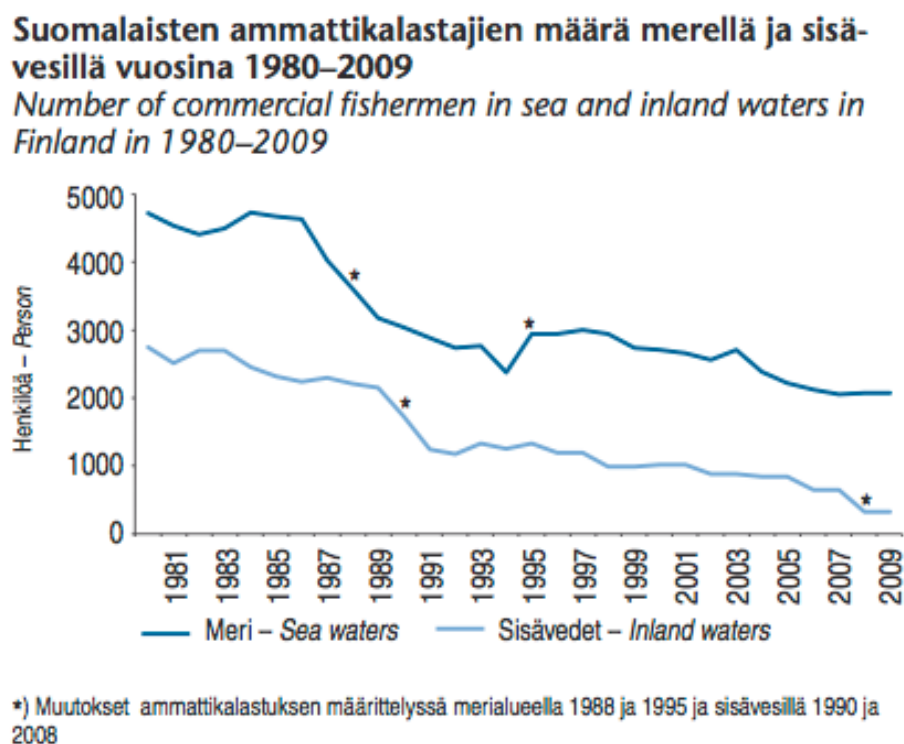

Kuva 2. Kalan maihintuontipaikat Airiston-Velkuan kalastusalueella.

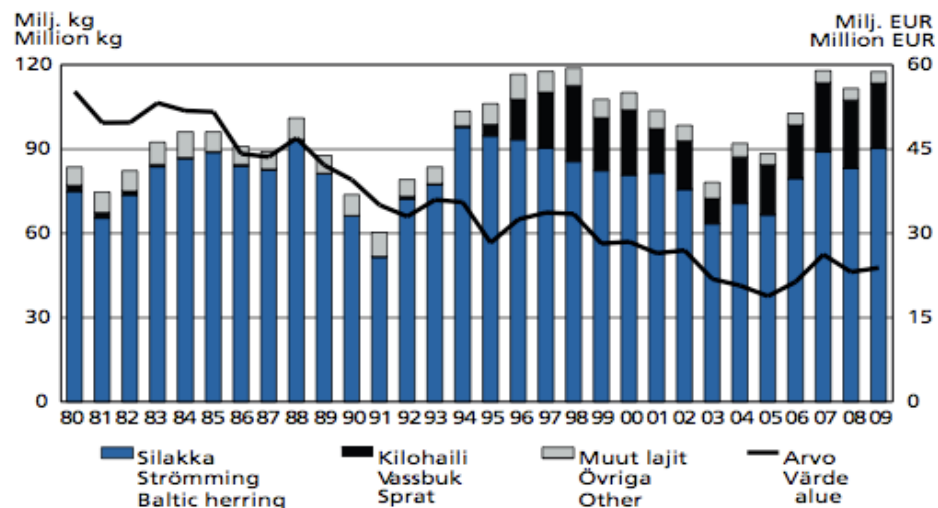
Kalan maihintuontipaikkoja on kalastusalueella useampi kappale, mutta niiden varustelutaso on vaihtelevaa. Keskeisimmät rysä- ja troolisilakan purkupaikat sijaitsevat Tuomaraisten kalasatamassa (Taivassalo), sekä Särkäsalmessa (Naantali). Lähinnä suomukalan vastaanottoon keskittyneitä, usein varustelutasoltaan puutteellisia maihintuontipaikkoja on Röölässä ja Haapalanrannassa (Naantalin Rymättylä), Teersalossa (Velkua) ja Ihattulassa (Taivassalo) (kuva 2).

Ammattikalastuksen tulevaisuuteen liittyy paljon problematiikkaa ja ratkaistavia haasteita. Ammattikalastajien lukumäärä on ollut laskussa 1980-luvulta lähtien ja viimeisen kymmenen vuoden aikana laskenut jyrkästi (kuvio 11). Osa heistä on tulon menetysten myötä pudonnut alempiin kalastajaluokkiin, osa on lopettanut kokonaan. Ammattikalastajien lukumäärän romahtamisen ohella yksi keskeisistä

ongelmista on kalastajien korkea keski-ikä ja nuorien kalastajien hälyttävän alhainen lukumäärä. Suurin ikäluokka ovat 45 – 65 vuotiaat ammattikalastajat. Maa- ja metsätalousministeriön kansallisen ammattikalastusohjelma 2015:n mukaan nykyisen lukumäärän ylläpitäminen edellyttäisi merkittävää uusrekrytointia korvaamaan vanhempien ikäryhmien eläköitymistä tulevina vuosina (MMM 2010). Syinä ammattikalastajien lukumäärän pienentymiseen voidaan pitää kalastuselinkeinon kannattamattomuutta, korkeita aloitusinvestointeja, kalan huonoa hintakehitystä, sekä yhteiskuntarakenteen muutoksia. Vähempiarvoisen kalan poistopyynti sekä keväinen norssinkalastus saattavat tarjota uusia mahdollisuuksia toimeentuloon.

Kuvio 11. Suomalaisten ammattikalastajien määrä vuosina 1980-2009. (RKTL 2010)

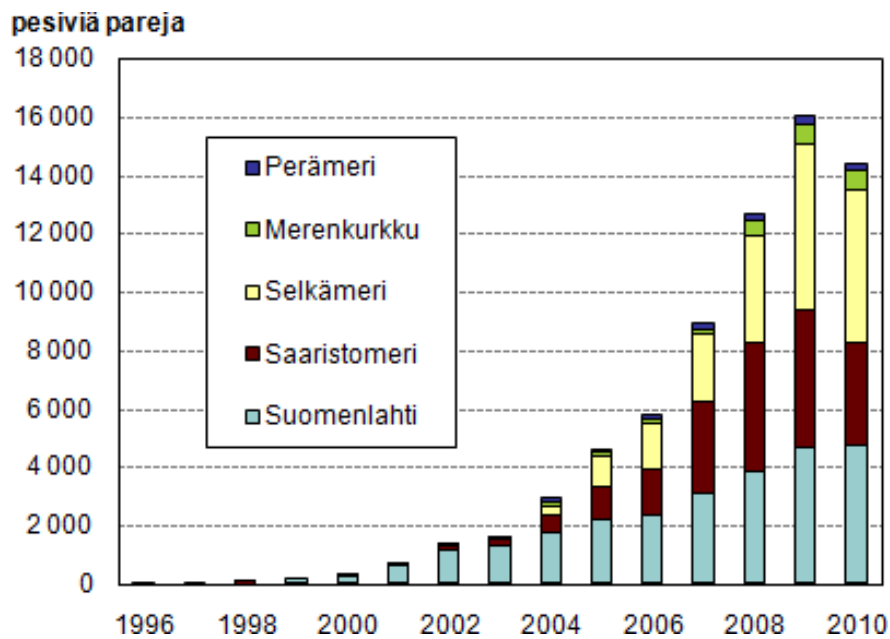
Kuvio 12. Merialueen ammattikalastuksen saalis ja saaliin arvo vuosina 1980–2009 vuoden 2009 hintatasossa (kuluttajahintaindeksillä korjattuna). (RKTL 2009)

Esimerkiksi silakkasaaliin rahallinen arvo on puolittunut 1980-luvun alkuun verrattuna (kuvio 12). Kilpailu halvan tuontikalan kanssa laskee kotimaisen kalan tuottajahintaa ja samanaikainen pyyntikustannusten nousu on tehnyt monen ammattikalastajan toiminnasta kannattamatonta.

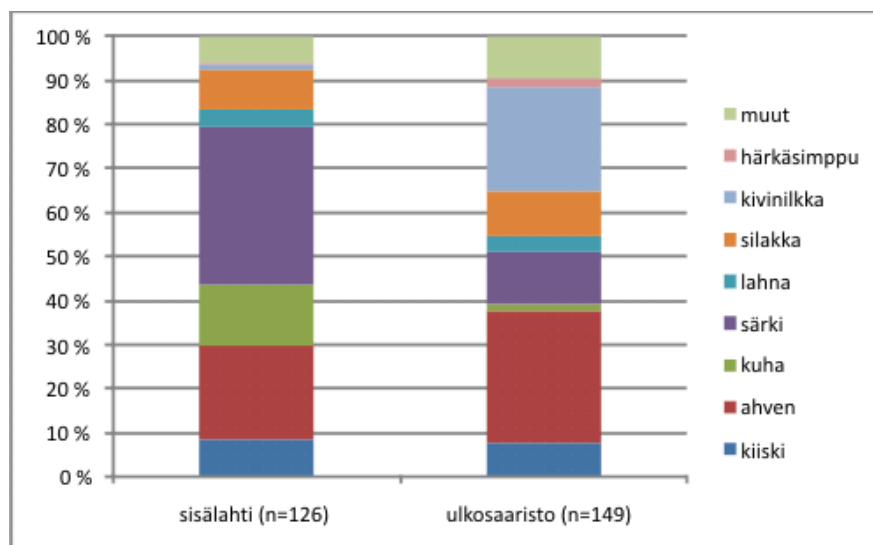
Hyljepopulaation runsastuminen on toinen Saaristomeren ammattikalastusta uhkaava tekijä. Hylkeet rikkovat kasvavissa määrin kalastajien pyydyksiä, vahingoittavat saaliskaloja ja ajavat kalaparvet vanhoilta pyyntipaikoilta lähemmäs rannikkoa. Olosuhteiden pakosta hylkeenkestävien ja hinnakkaiden Push up -rysiä käyttö on yleistymässä, mutta verkkokalastukselle ei ole olemassa korvaavaa tekniikkaa. Avovesikaudella kalastusalueen tavallisin ammattikalastuksen pyyntimuoto on kuhan ja ahvenen verkkopyynti, joka on 2000-luvun aikana kärjistyneen hyljeongelman takia siirtynyt aukkovesistä lähemmäs rantoja lahti- ja salmivesiin, jotka ovat usein yksityisomistuksessa. Ammattikalastuslupien saaminen

yksityisille vesialueille on vaikeaa, sillä vesialueiden omistajat eivät mielellään päästä ulkopuolisia ”apajilleen”, eikä nykyinen lainsäädäntö tee helpoksi vesialueiden hankkimista ammattikalastuskäyttöön. Näin ollen ne harvat ammattikalastajat, joilla on omistuksessaan vesialueita rannikon tuntumasta, ovat etuoikeutetussa asemassa kollegoihinsa nähden, sillä ammattikalastaja ei voi nykyisen lainsäädännön vuoksi liikkua kalan perässä uusille vesialueille. (Suomen Ammattikalastajaliitto 2009). Tästä johtuen pyydystekniset ratkaisut, sekä kalastajille maksetut investointituet ja hylkeensietopalkkiot eivät voi täysin ratkaista tätä Saaristomeren verkkokalastusta uhkaavaa ongelmaa.

Harmaahylkeen ohella myös merimetsokannat ovat lähteneet rajuun nousuun 2000-luvulla. Ensimmäiset havainnot Suomen vesillä pesimistä yrittävistä merimetsoista ovat vuodelta 1996. Vuonna 2005 Saaristomerellä pesi arviolta noin 1000 paria. Vuonna 2010 pesivien parien määrä oli miltei nelinkertainen (kuvio 13) ja Suomen Ympäristökeskus luonnehtiikin merimetson kannan kasvun olevan ”aivan omaa luokkaansa”. (Suomen Ympäristökeskus 2010). RKTL:n alustavien tutkimusten mukaan merimetson ravinnonkäytöllä voi olla merkittäviä vaikutuksia arvokalojen poikasten –ja myöhemmin saatavien kalansaaliiden- määrään merimetson syödessä pääsääntöisesti 10-25 cm pituisia kaloja. Saaristomeren sisälahtien ja ulkosaariston merimetsokolonioissa ravinnon kokonaisuudesta yli 40% koostui ahvenesta, kuhasta ja silakasta (kuvio 14) (RKTL 2011).

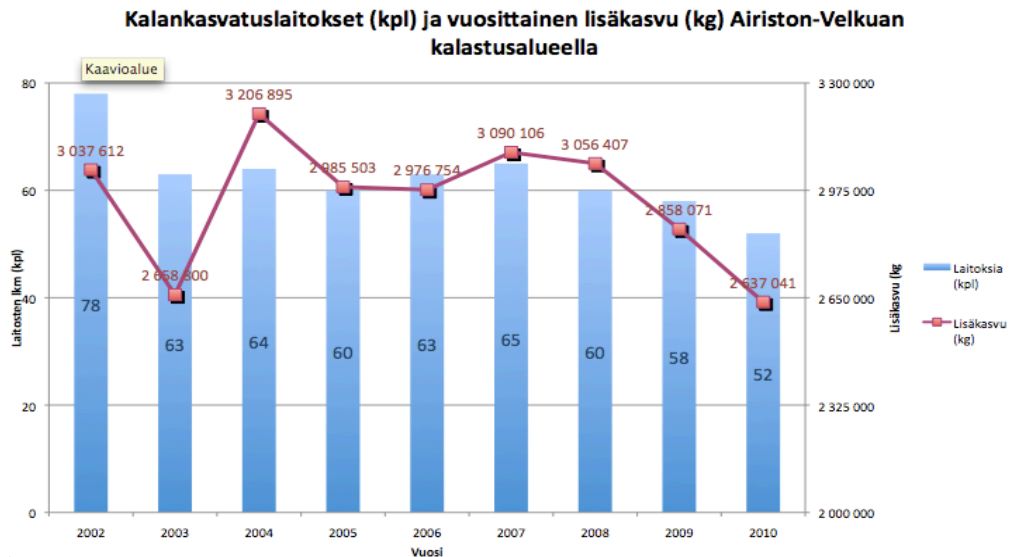
Kuvio 13. Merimetson pesimäkannan kehitys vuosina 1996-2009 (SYKE)

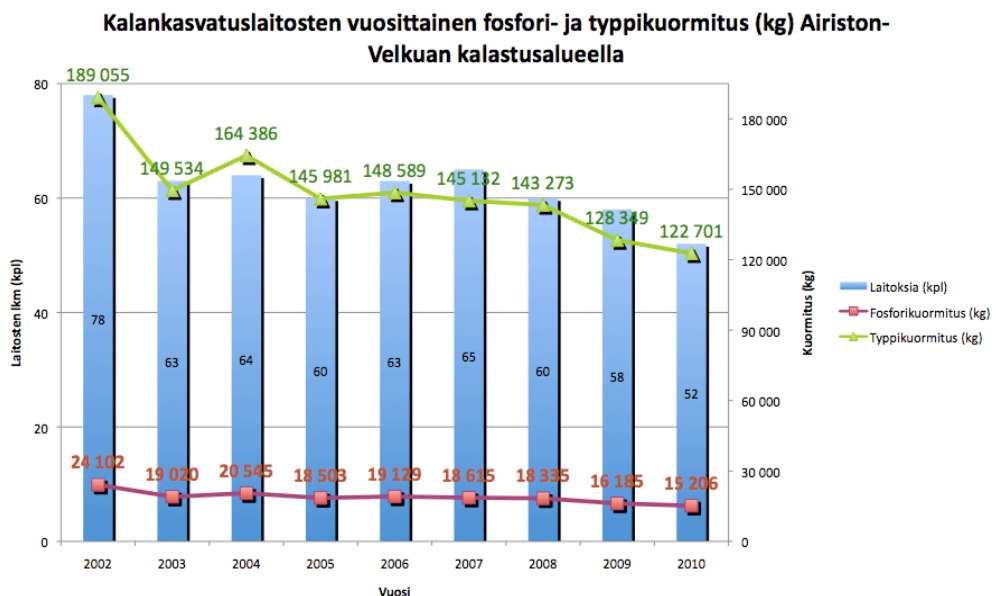
Kuvio 14. Merimetson ravinnon kokonaismassan osuudet kahdella erityyppisellä alueella sijaitsevissa merimetsokolonioissa Saaristomerellä. (RKTL 2011)

4.3 Kalanviljely

Saaristomeren alueella toimi v. 2009 58 ympäristöluvan varaista kalankasvatustilasta (kuvio 15). 58 tilasta 20 toimii kalastusalueen rajojen sisällä (Naantali 18 kpl, joista Rymättylän alueella 8 kpl, Velkua 2 kpl). Näiden 20 tilan yhteenlaskettu fosforikuormitus oli 3886,92 kg, ja typpikuormitus 28 788,04 kg. Sekä fosfori-, että typpikuormitukset tekevät 24% Saaristomeren alueen kalankasvatuksen vuotuisesta kuormituksesta (fosfori 16 186,94 kg, typpi 128 349,05 kg (kuvio 16)). Kalankasvatuksen aiheuttama kuormituksen määrä vaihtelee Saaristomerellä alueittain, toiminnan ollessa tuotantomääriltään ja ympäristövaikutuksiltaan merkityksellisintä Kustavin, Länsi-Turunmaan ja Kemiönsaaren alueella (V-S ELY 2010, L-S Ympäristökeskus 2009). Kaiken kaikkiaan kalankasvatuksen aiheuttama ravinnekuormitus on pienentynyt noin puoleen 1990-luvun alusta, kasvatetun kalamäärän vähentyessä ja ruokintamenetelmien kehittyessä ympäristöystävällisempään suuntaan (Lounais-Suomen ympäristökeskus 2010).

Kuvio 15. Kalankasvatustiltojen ja lisäkasvun määrä Airiston-Velkuan kalastusalueella. (Kallioniemi, H. V-S ELY 2011)

Kuvio 16. Kalankasvatustiltojen vuosittainen fosfori- ja typpikuormitus (kg) Airiston-Velkuan kalastusalueella (Kallioniemi, H. V-S ELY 2011).

4.4 Kalastusmatkailu

”Kalastusmatkailu on resurssiriippuvainen yritysmuoto, jossa määräävinä tekijöinä ovat kalastettavat kalakannat, lupa kalastaa ja kohteen saavutettavuus.” (Tiitinen 2007, 25)

Kalastusmatkailu on yksi kasvava matkailun muoto Saaristomerellä. Kalastuslain 15 § mukaan kalastusoikeus ja siitä päättäminen, yleiskalastusoikeudet poislukien, kuuluvat kalaveden omistajalle (Kalastuslaki 16.4.1982/296). Kalastusmatkailutoiminta on Airiston-Velkuan kalastusalueella melko pienimuotoista. Ammattimaisia kalastusoppaita toimii Turun alueella noin 5-10 kappaletta ja yhdellä oppaalla on arvion mukaan noin 20 – 30 “keikkaa” vuosittain. Sesonki on vilkkaimmillaan keväällä ja syksyllä. (Pajukoski, A. Suomen kalastusopaskilta ry. Haastattelu 14.1.2011). Pääasiallisia saalislajeja ovat hauki, ahven ja kuha. Kalastusmatkailua harjoitetaan yhteislupa-alueilla sekä Turun kaupungin vesialueilla. Suomen kalastusopaskilta ry:n puheenjohtaja Pajukoski listaa kalastusmatkailuyrittäjien suurimmiksi ongelmiksi vaikeudet kalastuslupien hankinnassa yksityisiltä vesialueen omistajilta, pienet toiminta-alueet, sekä heikon saalisvarmuuden. (Pajukoski, A. Haastattelu 14.1.2011)

4.5 Vapaa-ajan kalastus

Kalastusoikeus on sidoksissa vesialueen omistukseen. Kalastukseen tarvitaan joko oma tai vuokrattu vesialue tai vesialueen omistajan lupa, ja lisäksi kaikkien 18 - 64 – vuotiaiden on suoritettava kalastuksenhoitomaksu mikäli harjoittaa muuta kalastusta kuin jokamiehen oikeuksiin kuuluvaa onkimista tai pilkintää.

Taulukko 4. Kalastuslupajärjestelmä. (Kalatalouden keskusliitto)

	Alle 18 v. ja 65 v. täyttäneet	18-64 vuotiaat
Onkiminen ja pilkkiminen	Maksuton yleiskalastusoikeus.	Maksuton yleiskalastusoikeus.
Viehekalastus Heittokalastus tai uistelu 1 vavalla*	Ei valtion kalastuksenhoitomaksua. Ei viehekalastusmaksua.	Valtion kalastuksenhoitomaksun lisäksi joko viehekalastusmaksu tai vesialueenomistajan lupa.
Muu kalastus Uistelu useammalla kuin yhdellä vavalla Muu kalastus ja ravustus	Ei valtion kalastuksenhoitomaksua. Vesialueen omistajan lupa.	Valtion kalastuksenhoitomaksun lisäksi vesialueomistajan lupa.

** Kielletty siika- ja lohipitoisten jokien ja koskien virtapaikoissa tai muilla erikseen kielletyillä alueilla.*

Airiston-Velkuan kalastusalueen merialue tarjoaa monipuoliset mahdollisuudet vapaa-ajankalastukseen ympärivuotisesti. Vapaa-ajan kalastus on alueella vilkasta, keväällä ja syksyllä kalastus painottuu lähes täysin meritaimenen uisteluun. Kesäisin kalastus painottuu kuhan, hauen ja ahvenen kalastukseen. Siikaa ongitaan keväällä jäiden lähdöstä noin kuukauden ajan.

Yhtenäislupa-alueita on Airiston-Velkuan kalastusalueella kolme kappaletta. Pohjankylän yhtenäislupa-alue Velkualla kattaa 4872 ha vesialueita. Talakorven yhtenäislupa-alueeseen kuuluu noin 500 ha vesialueita. Airiston merialue tarjoaa

monipuoliset mahdollisuudet läpivuotiseen vapaa-ajan kalastukseen. Alue on helposti saavutettavissa Turusta, Naantalista tai Raisiosta käsin. Airistolle on perustettu yhtenäislupa-alue johon kuuluu noin 3000 hehtaaria vesialueita Turun, Raision ja Naantalin edustan merialueella. Yhdellä venekuntakohtaisella kalastusluvalla voi heittokalastaa ja vetouistella ilman vaparajoitusta.

Vapaa-ajan kalastuspainetta voidaan luonnehtia huomattavaksi. Varsinais-Suomen ELY-keskuksen toimialueella vapaa-ajankalastajia arvioidaan olevan noin 187 000 kpl (Moilanen P., 2008). Suomi kalastaa 2009 -raportin mukaan Varsinais-Suomen ELY-keskuksen alueella kalasti 269 500 kotitaloutta. Airiston-Velkuan kalastusalueella pyydyspäiviä kertyi onginnasta ja pilkinnästä 176 000 päivää sekä viehekalastuksesta yhteensä 117 000 päivää. Onginnan ja pilkinnän suhteen Airiston-Velkuan kalastusalue on Suomen toiseksi vilkkain alue lijoen vesistön (202 000 päivää) ja Längelmäveden (164 000 päivää) ohella (Seppänen ym. 2011).

4.5.1 Kalastuslupatulot

Läänikohtaisten viehekorttien myötä kalastusalueen kalastuslupatulot ovat vaatimattomia. Kalastusalue hoitaa Velkuan Pohjankylän yhtenäiskalastusalueen kalastuslupien myynnin käytännön järjestämisen ja varojen tilitykset. Pohjankylän yhtenäiskalastuslupa-alueelle ja Rymättylän Talakorven vesialueelle myytiin lähinnä vetouistelukalastuslupia.

Taulukko 5. Kalastuslupatulot Airiston-Velkuan kalastusalueella.

Kalastuslupatulot Airiston-Velkuan kalastusalueella	
2009	2010
849,65 €	1180,14 €

4.6 Kalastuksen järjestäminen ja valvonta

“Kalastuksenvalvonta on tärkeä osa kalavesien kestävän käytön ohjausta ja keskeinen keino varmistaa, että kalastuksessa noudatetaan voimassa olevia säädöksiä. Keskeisiä valvottavia asioita ovat esimerkiksi kalojen alamitat, kalastukselta kielletyt alueet, rauhoituspiirit sekä pyydysten rakennetta koskevien säännösten ja päätösten noudattaminen. Lisäksi vesillä valvotaan erityisesti kalastuslupia koskevien säännösten noudattamista. Valiokunta pitää kalastuksen valvontaa myös olennaisena osana vesialueen omistajan, osakkaan ja kalastusoikeuden haltijan omaisuudensuojaa ja sen turvaamista.” (Maa- ja metsätalousvaliokunnan mietintö 35/2010 vp)

Kalastuksenvalvoja valvoo siis kalastuslain säännösten, ELY-keskuksen päätösten sekä kalastusalueen antamien määräysten noudattamista. Valantehneen kalastuksenvalvojan lisäksi valvontaa voivat harjoittaa poliisi, ELY-keskus, tulli ja rajavartiolaitos, sekä vesialueen omistaja. Päävastuu kalastuksen valvonnan järjestämisestä kuuluu kuitenkin vesialueen omistajalle. Valtakirjalla vastuu kalastuksen valvonnasta voidaan siirtää myös kalastusalueelle.

“Oikeus yhteisen kalaveden käyttöön määräytyy pyydysyksikköjen perusteella, jolloin kalaveden pyydysyksikköjen kokonaismäärää jaettaessa on otettava huomioon sen osakkaat sekä muut, joilla on oikeus harjoittaa kalastusta sanotulla vesialueella. Erialaisten pyydysten yksikköarvot määrätään kalastuskunnan kokouksessa, jollei sitä ole säännöissä vahvistettu.”

“Jollei kalaveden käytöstä muuta päätetä, pyydysyksiköt jakautuvat yhteisen kalaveden osakkaiden kesken heidän vesialueosuuksiensa mukaisesti. Kalastuskunta voi antaa tarkempia määräyksiä osakkaille kuuluvan kalastusoikeuden käyttämisestä.” (Kalastuslaki 16.4.1982/286, 61 § ja 62 §)

Pyydysyksiköinnin voidaan tulkita pyrkivän tukemaan kalastuslain 1 §:n tavoitteen, (suurimman mahdollisen pysyvän tuottavuuden) toteutumista sekä kalastusoikeuden omaavien etuuksien turvaamista. Timo Marjomäki, Kari Muje, Mari Nykänen ja Olli Urpilainen Jyväskylän yliopiston bio- ja ympäristötieteiden laitokselta näkevät pyydysyksiköinnin toimivuudessa ongelmia. Ensimmäinen ongelma on, ettei pyydysyksikköjen kokonaismäärää ole määritelty kalaveden tuottavuuden perusteella. Pyydysyksikköjen kokonaismäärä perustuu harvoin tutkittuihin taustatietoihin esimerkiksi pyydysten pyyntitehosta. Toisena ongelmana on pyydysyksiköinnin lähtökohta, eli eri pyydysten välisten tehokkuuden arviointi. Pyydysyksikön pyyntiteho voi kohdistua pyydyksestä riippuen eri lajeihin ja ikäryhmiin. Marjomäki ym. arvioivatkin pyydysyksikköjen kokonaismäärän mitoituksen perustuvan lähinnä siihen, ettei osakkaille varatuista pyydysyksiköistä tule liian alhaisen lukumäärän takia kiistaa osakaskunnan sisällä. (Marjomäki ym. 2005)

Airiston-Velkuan kalastusalueella pyydysyksiköinti on tekemättä suuressa osassa osakaskuntia. Kalastuksen voidaan katsoa olevan käytännössä pyydysten osalta säätelemätöntä, vaikka osakaskunnan alueella noudatettaisiinkin säädöksiä alamitoista ja rauhoitusajoista. Airiston-Velkuan kalastusalue on kehottanut alueensa osakaskuntia pyydysyksiköinnin järjestämiseen.

4.7 Kalastusrajoitukset

Taulukko 6. Kalastusrajoitukset.

Kalalaji	Rauhoitusaika
Merilohi ja meritaimen	Joessa, purossa, koskessa ja virtapaikassa syys-, loka- ja marraskuun ajan, kuitenkin siten, että niiden pyynti vavalla ja uistelemalla on näissäkin vesissä sallittu syyskuun kymmenenä ensimmäisenä päivänä ja marraskuun 15. päivän jälkeen.
Rapu ja täplärapu	1.11. - 21.7. klo 12.00.

Askaisten Tuomonluodon ja Loukkeenkarin vesialueille on annettu ajallinen ja alueellinen kalastusrajoitussuositus kuhan kutuajaksi toukokuun puolivälistä heinäkuun puoliväliin.

4.8 Alamitat

Kalastusasetuksen 19 § (28.3.2008/191) mukaan luonnonvesistä pyydettyjen kalojen tulee täyttää seuraavat alimmat mitat leuan kärjestä (suu suljettuna) pyrstöevän kärkeen mitattuna:

- Kuha 37 senttimetriä.
- Merilohi 60 senttimetriä.
- Meritaimen 50 senttimetriä.

4.9 Solmuvälit

Airiston - Velkuan kalastusalueella kuhan verkkokalastuksessa käytettävien verkkojen pienin sallittu solmuväli on 43 mm alkaen 01.01.2011 jatkuen 31.12.2015 saakka.

4.10 Kalaväylät

Kalastuslain 24 § ja 25 § :n mukaan kalaväylä on pidettävä vapaana seisovista kalanpyydyksistä. Liikkuvalla rihmapyydyksellä (troolit, nuotat) kalastettaessa on yli puolet kalaväylästä pidettävä avoinna. Kielto ei koske pitkäsiimaa ja muuta koukkupyydydystä, joka ei haittaa valtaväylässä kulkemista. ELY-keskus voi myöntää luvan kiinteän kalastusvälineen pitämiseen tilapäisesti kalaväylässä, jos toimenpide ei vaaranna kalan kulkua vesistössä. (Kalastuslaki 22.12.2009/1462, 24§, 25 §.)

Kuva 3. Laajoen kalaväylä.

Kuva 4. Mynäjoen kalaväylä.

4.11 Istutukset ja istutusten rahoitus

Kalastusalueelle istutetaan vuosittain meritaimenia ja siikaa käytettävissä olevien rahavarojen mukaisesti. Karisiikaistutukset priorisoidaan vaellussiikaistutusten edelle, sillä karisiika on paikallisempi laji ja jää alueelle vaellussiikaa paremmin kalastettavaksi. Mateen ja hauen vastakuoriutuneiden poikasten istutukset ovat myös mahdollisia. Istutusten rahoituslähteitä ovat kalatalouden edistämismäärärahat sekä vesialueen omistajilta valtakirjoilla saadut omistaja- ja viehekorvausvarat. Vesialueen omistajat, kalastajaseurat ja vapaa-ajankalastajat tekevät myös omatoimisia kalanpoikasistutuksia.

Taulukko 7. Kalaisutukset Airiston-Velkuan kalastusalueella.

Vuosi	Laji	Ikä	Määrä (kpl)	Arvo € (noin)
2008	Meritaimen	2-3 v.	9357	16 700
2009	Meritaimen	2-3 v.	7248	13 300
	Karisiika	1-kes.	60 000	14 000
2010	Meritaimen	2-v.	8000	14 700
	Karisiika	1-kes.	80 000	18600
	Made	Vk	> 1,5 milj	5000

Taulukko 8. Velvoiteistutukset Airiston-Velkuan kalastusalueella v. 2010.

Velvoite	Pvm	Laji	Ikä	Määrä (kpl)	Istutuspaikka
Turun seudun puhdistamo	5.5.2010	Meritaimen	vk	32 000	Aurajoen ja Raisiojoen latvat
	11.5.2010	Meritaimen	vk	21 312	
	6.5.2010	Meritaimen	vk	26 000	Aurajoen latvat
	6.5.2010	Meritaimen	2 v.	13 3111	Halistenkoski
	14.5.2010	Lohi	2 v.	7391	Aurajoki
Neste Oil Oyj / Fortum P & H	18.5.2010	Meritaimen	2 v.	4428	Naantalin satama
Merenk.laitos / TSP	29.9.2010	Karisiika	1-kes.	123 908	Naantalin satama
Turun Satama	3.11.2010	Vaellussiika	1-kes.	81 619	Naantalin Satama
Valtion sopimuskasvatuskalat	4.5.2010	Rasvaeväleik.lohi	2 v.	8715	Aurajoki
	12.5.2010	Lohi	2 v	14 426	

B. Toimenpidesuunnitelma vuosille 2012 - 2016

5 TAVOITTEET

Airiston-Velkuan kalastusalue pyrkii olemaan vahva kalatalouden edistäjä, joka toimii jäsentensä ja alueen elinkeinokalatalouden edunedistäjänä ja –valvojana. Kalastusalue pyrkii edistämään uusien vesialueiden saamista ammattikalastuksen, vapaa-ajan kalastuksen ja kalastusmatkailun käyttöön. Myös perinteisten ammattikalastuskäytössä olevien vesialueiden käytettävyys tulevaisuudessa tulee turvata. Kalastusalue pyrkii edistämään ja turvaamaan alueensa luontaisten kalakantojen elinvoimaisuutta omalla siika- ja madekasvatustoiminnallaan ja säätelemällä kalastusta kalastusrajoitusten, -suositusten ja valvonnan keinoin. Airiston-Velkuan kalastusalue seuraa aktiivisesti vesien tilan kehitystä ja ottaa tarvittaessa kantaa julkiseen keskusteluun sekä päätöksen tekoon vesiympäristölle haitallisten päästöjen vähentämiseksi.

6 KALASTUSALUEEN VISIO

Kalastusalueella on riittävästi taloudellisia ja henkilöstöresursseja. Alueen osakaskunnat ovat aktiivisia toimijoita.

Kalastusalueen kalavarat kestävät kaikkien kalastajaryhmien pyyntipaineen ja vesialueita hyödynnetään tehokkaasti ja kestävän kehityksen periaatteiden mukaisesti.

Kalakantojen luontaista lisääntymistä tuetaan luonnonvesistä kerätystä mädistä peräisin olevien kuhan, hauen, mateen, meritaimenen ja siian istutuksilla. Meritaimenten luontaiset lisääntymismahdollisuudet ovat parantuneet ja perinteisiä lisääntymisalueita on kunnostettu myös merialueella.

Ammattikalastukseen on olemassa uusia, innovatiivisia pyyntimuotoja ja –tapoja, jotka helpottavat ammattikalastajan fyysisesti raskasta työtä. Vähempiarvoisen kalan poistopyynti on kannattava tulonlähde norssin keväisen rysäpyynnin ohella ja uusia kalastajia on rekrytoitunut alalle.

Merimetsot eivät pesi kalastusalueen vesillä haitaten vesialueen käyttäjiä. Harmaahylkeiden metsästys on tehokkaasti kohdennettua ja organisoitua. Haitallisten ruoppausmassojen raja-arvot on määritelty uudelleen. Turun ja Naantalin satamien läjityksistä merialueelle luovutaan ja läjitykset tehdään maalle.

7 KALATALOUDELLINEN SWOT-ANALYYSI

Ns. nelikenttä-analyysillä kartoitetaan kalastusalueen toimintaan liittyvät vahvuudet, heikkoudet, mahdollisuudet ja uhat. SWOT-analyysi (taulukko 9) tiivistää suunnittelun tarpeet ja tukee ongelmakeskeistä lähestymistapaa.

Taulukko 9. Kalataloudellinen SWOT-analyysi.

Vahvuudet	Heikkoudet
➤ SUURI TOIMINTA-ALUE. ➤ MONIPUOLINEN KALASTO. ➤ VAHVAT AHVEN- JA KUHKANNAT. ➤ KALAVEDET KAIKKIEN KÄYTTÄJÄRYHMIEN ULOTTUVISSA. ➤ ALUEELLA PALJON VAPAA-AJAN KALASTUSTA. ➤ RUNSASLUKUISET VAPAA-AJAN ASUKKAAT JA TURISTIT OVAT RESURSSI MM. KALASTUSMATKAILULLE.	➤ VESIALUEIDEN OMISTUS PIRSTALEISTA. ➤ MONI OSAKASKUNTA (< 50 HA) PASSIIVINEN, MM. PYYDYSYKSIKÖINTI JÄRJESTÄMÄTTÄ. ➤ VESIALUEITA VAIKEA SAADA AMMATTIKALASTUS- JA KALASTUSMATKAILUKÄYTTÖÖN. ➤ AMMATTIKALASTUKSEN EDELITYKSET PÄÄTOIMISEN ELANNON HANKINTAAN HUONOT. ➤ KALASTUSMATKAILULLE SOPIVIA LUPA-ALUEITA VÄHÄN.
MAHDOLLISUUDET	UHAT
➤ VAHVAT SÄRKIKALAKANNAT. VÄHEMPIARVOISEN KALAN POISTOPYNTI: SISÄISEN KUORMITUKSEN VÄHENTÄMINEN JA KALAMASSAN HYÖTYKÄYTTÖ. ➤ KUOREEN RYSÄPYNNISTÄ LISÄTULOJA AMMATTIKALASTAJILLE. ➤ SIIKAKANTOJEN VAHVISTAMINEN: EMOKALASTON PERUSTAMINEN SAARISTOSIIIOISTA. ➤ MADEKANTOJEN VAHVISTAMINEN ISTUTUKSILLA. ➤ KALASTUSMATKAILULLA LAAJA POTENTIAALINEN ASIAKASKUNTA. ➤ TALVINUOTTAUKSEN UUSI TULEMINEN KYLMIEN TALVIEN MYÖTÄ.	➤ VEDENLAADUN HEIKENTYMINEN (REHEVÖITYMINEN). ➤ VAARALLISEKSI LUOKITELLUT AINEET LAIVALIIKENTEESSÄ. ➤ LAIVALIIKENNE LISÄÄ EROOSIOTA JA KUTUPAIKKOJEN LIETTYMISTÄ. ➤ RUOPPAUSMASSOJEN LÄJITYS AIRISTOLLE. ➤ KASVAVAT HAITTAELÄINPOPULAATIOT (HARMAAHYLJE JA MERIMETSO) UHKANA AMMATTIKALASTAJILLE. ➤ AMMATTIKALASTAJIEN IKÄRAKENTEeseen LIITTYVÄT ONGELMAT (KORKEA KESKI-ikä, ALA EI HOUKUTTELE NUORIA).

8 KALATALOUDELLISET KEHITTÄMISTAVOITTEET

SWOT-analyysin perusteella kalastusalueelle voidaan asettaa 9 tavoitetta aikavälille 2012-2016 (Taulukko 10).

Taulukko 10. Kalataloudelliset kehittämistavoitteet vuosille 2012-2016.

1. AMMATTIKALASTUKSEN TOIMINTAMAHDOLLISUUDET PARANEVAT.	
A.	Riittävien vesialueiden säilyminen ammattikalastuskäytössä tulee varmistaa. Edistetään uusien vesialueiden saamista ammattikalastuskäyttöön.
B.	Vähempiarvoisen kalan poistopyynnistä lisätuloja ammattikalastajille.
C.	Lisätään ja kehitetään maihantuontipaikkoja.
2. KALASTUSMATKAILUN TOIMINTAEDELLYTYKSET PARANEVAT.	
A.	Kalastusmatkailutarkoitukseen hyvin soveltuvien alueiden määrittely.
B.	Saalisvarmuuden parantaminen istutuksin.
3.	VIRKISTYS- JA KOTITARVEKALASTUSMAHDOLLISUUDET SÄILYVÄT JA KEHITTYVÄT.
A.	Yhtenäislupa-alueiden ylläpito ja laajentaminen.
B.	Palveluiden kehittäminen virkistyskalastusalueilla.
C.	Kotitarvekalastusmahdollisuuksien säilyttäminen lähivesillä.
D.	Mökkiläisten aktivointi poistokalastushankkeeseen.
4. OSAKASKUNNISTA AKTIIVISIA KALASTUSALUEEN JÄSENIÄ.	
A.	Osakaskuntien aktivointi ja tietotaidon lisääminen.
B.	Pyydysyksiköinti järjestetty valtaosissa osakaskuntia.
5. KALAVEDEN HOIDOLLA KESTÄVÄÄ JA TUOTTAVAA KALATALOUTTA.	
A.	Siika-, made-, ja meritaimenkantojen vahvistus omatoimisella kasvatus- ja istutustoiminnalla.

B.	Kalakantoihin kohdistuvan tutkimuksen lisääminen.
C.	Kutupaikkojen kuntoselvityksiin ja –kunnostuksiin osallistuminen.
D.	Tuomonmatalan ympäristön kuhan kutualuerauhoitusta suositellaan.
6. KALATALOUDELLISTEN HAITTAVAIKUTUSTEN MINIMOINTI.	
A.	Harmaahylje- ja merimetsokantojen aiheuttamien haittojen vähentäminen.
B.	Ruoppausmassojen läjittäminen merialueelle lopetetaan.
7. KALASTUKSEN JÄRJESTÄMINEN JA VALVONTA ON TOIMIVAA JA TEHOKASTA.	
A.	Kuhaverkkojen solmuväli 43 mm.
B.	Kalastuksen harjoittaminen aluksilla perässä vedettävillä pyydyksillä.
C.	Saaliskalojen alamittojen valvonnan tehostaminen.
D.	Valvontaresurssien kohdentaminen sesonkeihin.
E.	Pyydysmerkintöjen selkeyttämisestä tiedottaminen.
F.	Kalastuksen valvojen tietotason ja ammattimaisuuden kehittäminen.
G.	Kalastuksen valvonnan lisääminen yhteistyöllä.
8. KALASTUSALUEEN TOIMINTA KEHITTYY.	
A.	Kalastusalueen toiminnan läpinäkyvyyden lisääminen.
B.	Vesialueomistajarekisteristä ajantasainen.
C.	Omalla poikashautomolla omavaraisuutta siika-, made- ja meritaimenistutuksiin.
D.	Hanketoiminnan kehittäminen.
9. TIEDOTTAMINEN MONIPUOLISTUU JA LAAJENE.	
A.	Vedenlaadun parantaminen ja pilaantumisen ehkäiseminen, ravinnekuormituksen pienentäminen.
B.	Lausunnot ja muistutukset ympäristöviranomaisille.
C.	Kalastuslupajärjestelmästä tiedottaminen.
D.	Ajankohtaisista asioista tiedottaminen eri sidosryhmille.
E.	Kotisivujen kehittäminen.

9 TOIMENPIDESUUNNITELMAT

9.1 Ammattikalastus

A. Riittävien vesialueiden säilyminen ammattikalastuskäytössä tulee varmistaa. Uusien vesialueiden saamista edistetään.

Ammattikalastuksen harjoittamisen elinehdot ovat kalastusmatkailun tavoin resurssiriippuvaisia. Tällaisia tekijöitä ovat mm. kalastettavat kalakannat, sekä lupa kalastaa vesialueella (Tiitinen 2007, 25). Kalastuslain mukaan oikeus harjoittaa kalastusta ja oikeus määrätä siitä kuuluu vesialueen omistajalle. Hylkeet ja merimetsot heikentävät ammattikalastuksen kannattavuutta mm. ajamalla kalat pois perinteisiltä pyyntivesiltä. Kalat pakkautuvat yhä lähemmäs rannikkoa. Uusia pyyntipaikkoja rantojen läheisyydestä tarvitaan ammattikalastuksen jatkuvuuden takaamiseksi. Ongelmalliseksi lupien hankinnassa muodostuvat pirstaleiset ja järjestäytymättömät vesialueet: Lupien hankkiminen on ammattikalastajalle työlästä epäselvien omistussuhteiden ja lukuisien pienten vesialueiden vuoksi.

Ammattikalastukselle tärkeiden toiminta-alueiden osoittaminen ja niiden huomioiminen vesienkäytön suunnittelussa on elinkeinon jatkuvuuden turvaamisen kannalta tärkeää.

B. Vähempiarvoisen kalan poistopyynnistä lisätuloja ammattikalastajille.

Vähempiarvoisen kalan poistopyyntiin keskittyvä hanke käynnistyi vuonna 2011. Särkikalojen poistopyynti poistaa ravinteita vedestä ja tuo lisätuloja ammattikalastajalle kuoreen keväisen rysäpyynnin ohella. Tuetaan

ammattikalastajien osallistumismahdollisuuksia särkikalojen ja kuoreen kalastukseen sijainninhajauksen keinoin ja avustamalla lupien hankinnassa.

C. Lisätään maihintuontipaikkojen määrää, sekä kehitetään vanhoja maihintuontipaikkoja.

Maihintuontipaikkoja on varsinkin kalastusalueen itäpuolella heikosti, mikä syö ammattikalastajien toiminnan kannattavuutta kuljetusmatkojen venyessä pitkiksi. Maihintuontipaikkojen varustetason kehittämiseen tulee panostaa. Esimerkiksi itäpuolella suomukalan vastaanottoon keskittyneet Haapalanrannan ja Röölän maihintuontipaikat ovat varustetasoltaan heikkoja (varusteissa vain nosturi ja vetoluiska). Uusien maihintuontipaikkojen perustaminen ja vanhojen kehittäminen tukee ammattikalastajien toimintamahdollisuuksia ja parantaa toiminnan kannattavuutta.

AMMATTIKALASTUKSEN TAVOITTEET 2012-2016

- *Ammattikalastuskäytössä on riittävästi vesialueita. Perinteisten pyyntipaikkojen säilyminen on turvattu ja uusia vesialueita on saatu käyttöön. (1)*
- *Särkikalojen poistopyynti ja kuoreen rysäkalastus tarjoavat uusia ansiomahdollisuuksia ammattikalastajille. (2)*
- *Kalastusalueella on useampia maihintuontipaikkoja ja vanhojen maihintuontipaikkojen toimintaedellytyksiä kehitetään. (3)*

9.2 Kalastusmatkailu

A. Kalastusmatkailutarkoitukseen hyvin soveltuvien alueiden määrittely.

Kalastusmatkailulle ei ole osoitettu Airiston-Velkuan kalastusalueelta sopivia alueita. Yrittäjät toimivat yhtenäislupa-alueilla tai hankkivat lupansa yksityisiltä vesialueen omistajalta ns. puskaradion kautta.

Huomioidaan kalastusmatkailu potentiaalisena matkailuelinkeinona, määritellään kalastusmatkailutarkoitukseen hyvin soveltuvat alueet ja edistetään laajempien lupa-alueiden syntyä auttamalla kalastusoppaita ja osakaskuntia vuokrasopimusten solmimisessa.

B. Saalisvarmuuden parantaminen istutuksin.

Saalisvarmuus on olennainen osa kalastusmatkailuyrittäjän toimintaa. Hauen ohella ahven, kuha, siika ja meritaimen ovat tärkeimpiä saalislajeja. Suomen Kalastusopaskilta ry:n puheenjohtajan Ari Pajukosken mukaan haukisaaliit ovat olleet heikkoja meritaimensaaliiden ohella. (Pajukoski, A., suullinen tiedonanto). Panostetaan arvokalojen istuttamiseen saalisvarmuuden ja kalojen luontaisen lisääntymisen parantamiseksi.

KALASTUSMATKAILUN TAVOITTEET 2012-2016

- *Määritellään kalastusmatkailulle sopivat alueet ja avustetaan kalastusmatkailuyrittäjien lupien hankintaa. (1)*
- *Parannetaan saalisvarmuutta ja kalojen luontaisia lisääntymismahdollisuuksia arvokalojen istutuksilla. (2)*

9.3 Virkistys- ja kotitarvekalastus

A. Yhtenäislupa-alueen ylläpito ja laajentaminen.

Nykyisin käytössä olevien Airiston, Pohjankylän ja Talakorven yhtenäislupa-alueiden kalastusmahdollisuuksia ylläpidetään ja kehitetään. Uusien lupa-alueiden saamista edistetään vuosien 2012-2016 aikana.

B. Palveluiden kehittäminen virkistyskalastusalueilla.

Kehitetään suosittujen virkistyskalastuskohteiden saavutettavuutta Kunnolliset pysäköintialueet, veneenlasku-, ja kalankäsittelypaikat lisäävät kohteiden viehätysvoimaa. Kehitetään kalastusalueen internetsivuja virkistyskalastuksen osalta.

C. Kotitarvekalastusmahdollisuuksien säilyttäminen lähivesillä.

Kalastusalue valvoo myös kotitarvekalastajien etuja ja pitää osaltaan huolen, että lupapolitiikka sallii jatkossakin verkko-, katiska-, ja pitkäsiimapyynnin. Panostetaan myös verkkokalastustaitojen ylläpitoon.

D. Mökkiläiset mukaan poistopyyntihankkeeseen.

Vesien hoito vähempiarvoisen kalan poistopyynnillä poistaa tehokkaasti ravinteita vesistä ja vaikuttaa kalakantojen rakenteeseen. Poistopyynti on helppo toteuttaa verkkopyynnillä. Kannustetaan alueen loma-asukkaita osallistumaan hankkeeseen.

VIRKISTYS- JA KOTITARVEKALASTUKSEN TAVOITTEET 2012-2016

- *Kalastusharrastuksen edistämiseksi käytössä on laajempia ja monipuolisempia yhtenäislupa-alueita. (1)*
- *Suosittujen virkistyskalastuskohteiden varustelutaso paranee ja palvelee paremmin kalastajien tarpeita ja toiveita. (2)*
- *Kotitarvekalastusmahdollisuudet ja -taidot säilyvät lähivesillä. (3)*
- *Mökkiläisten aktivointi vähempiarvoisen kalan poistopyyntiin. (4)*

9.4 Alueen osakaskunnat

A. Osakaskuntien aktivointi kalavesien hoitoon ja kalastusalue toimintaan.

Airiston-Velkuan kalastusalueen osakaskunnat ovat pirstoutuneita, alueella on n. 1800 vesialuelohkoa. Moni alle 50 hehtaarin osakaskunta on passiivinen. Tärkeimpiä kehityskohteita osakaskuntatoiminnassa ovat pyydysyksiköinnin järjestäminen ja osakaskuntien resurssien lisääminen kalavesien hallinnoinnin ja hoidon saralta.

Kalastuslain 64 §:n mukaan yksityisen vesipalstan omistaja tai osakaskunnan kokous voi määräenemmistöpäätöksellä siirtää sille kuuluvat kalakantojen hoitoa ja kalastuksen järjestämistä koskevat tehtävät kalastusalueelle. Selvittelysopimuksessa määritellään kalastusalueelle siirrettyjen tehtävien rajaukset, suorittamistavat, sekä tulojen ja kustannusten jakaminen (Kalastuslaki 16.4.1983/286, 64 §), sekä selvittelysopimuksen irtisanomisaikaa ja –menettelyä koskevat ehdot. Tarvittaessa kalastusalue laatii selvittelysopimukset ja toteuttaa omistajien ja osakaskuntien kalastusalueelle suoritettavaksi siirtämät tehtävät.

OSAKASKUNTATOIMINNAN KEHITTÄMISEN TAVOITTEET 2012 – 2016

- *Osakaskunnat ovat tahollaan aktiivisia ja heillä on aikaisempaa enemmän osaamista ja resursseja kalavesiensä hallinointiin ja hoitoon. (1)*
- *Pyydysyksiköinti on järjestetty yhä useammassa osakaskunnassa. (2)*

9.5 Kalaveden hoito

A. Saaristomeren siika- ja madekantojen vahvistus omavaraisella kasvatuksella.

Siikakannat ovat kärsineet veden ja pohjan laadun heikkenemisestä. Kalastusalue vahvistaa paikallisia siikakantoja vuonna 2010 Saaristomeren sioista perustetun emokalaston avulla. Vuonna 2007 aloitettua vastakuoriutuneiden siianpoikasten verkkoallaskasvatusta kesänvanhoiksi Rymättylässä ja Velkualla jatketaan edelleen. Myös mateenpoikasten haudontaa ja istutusta, sekä meritaimenen istutusta jatketaan. Istutusten tuloksellisuutta seurataan ja kalastusalue osallistuu luontaisten meritaimenkantojen elvyttämiseen tukemalla elinympäristöjen kunnostushankkeita.

B. Kalakantoihin kohdistuvan tutkimuksen lisääminen.

Osallistutaan aktiivisesti kalakantojen tutkimukseen liittyviin hankkeisiin (esim. VELMU, NANNUT, Kaitveden kalastusseuranta) ja tehdään aloitteita esille tulevista tutkimustarpeista. Laaditaan kalastusalueen verkkosivuille tietopankki, joka kokoaa yhteen alueella toteutettujen tutkimushankkeiden tulokset.

C. Kutupaikkojen kuntoselvitykset ja kunnostaminen.

Monet kalastusalueen kalataloudellisesti tärkeät kutupaikat ovat kärsineet pohjan liettymisestä ja veden laadun huonontumisesta. Osallistutaan kutupaikkojen kartoittamisen, nykytilan selvittämiseen ja kunnostamiseen liittyviin hankkeisiin (esim. Turun AMK:n V-S Taimen). Kalatalousmaksujen käyttöä tulisi ohjata lisääntymisalueiden kunnostushankkeisiin.

D. Tuomonmatalan ympäristön kuhan kutualuerauhoitusta suositetaan.

Kuhan kalastuspaine kevätkesällä on voimakasta Tuomonmatalan alueella, joka on kuhan tärkeimpiä lisääntymisalueita kalastusalueella. Kuturauha edistää kuhakantojen kestävästä käyttöä ja takaa saaliita sekä ammatti- että vapaa-ajankalastajille tulevaisuudessakin. Panostetaan aktiiviseen kalastuksenvalvontaan rauhoitusaikana ja samalla valvotaan myös alamittasäädösten noudattamista. Käynnistetään tarvittaessa rauhoituspiirin perustamisprosessi, mikäli suositus ei ole riittävän tehokas toimenpide.

KALAVEDEN HOIDON TAVOITTEET 2012 – 2016

- *Kalastusalueen oma kasvatus- ja istutustoiminta vahvistaa alueen siika- made-, ja meritaimenkantoja ja -saaliita. (1)*
- *Osallistutaan kalakantojen tutkimushankkeisiin ja perustetaan kalastusalueen sivuille tietopankki. (2)*
- *Osallistutaan kalataloudellisesti tärkeiden kutualueiden kunnostukseen. (3)*
- *Suositus kuhan kutualuerauhoituksesta tukee kestävästä kalastusta. (4)*

9.6 Kalataloudellisten haittavaikutusten vähentäminen

A. Harmaahylje- ja merimetsokantojen aiheuttamien haittojen vähentäminen.

Viime vuosina nousujohteisten harmaahylje- ja merimetsokantojen koko tulee yhteen sovittaa elinkeinokalatalouden ja vesialueen omistajien intressien kanssa niin, etteivät kyseiset lajit aiheuta kohtuutonta haittaa kalakannoille, elinkeinon harjoittajille tai vesialueen omistajille. Vesialueen omistajille suositellaan metsästysoikeuden myöntämistä harmaahylkeen pyyntiin. Lisäksi kalastusalue osallistuu sekä harmaahylkeen, että merimetsan metsästyskustannuksiin ja toteuttaa luvanvaraisia merimetsojen kannanrajoitustoimenpiteitä ja osallistuu aktiivisesti haittaeläimiä koskevaan julkiseen keskusteluun

B. Veden laatua heikentävien ruoppausmassojen läjittäminen Airistolle lopetettava.

Haitallisia aineita sisältävien ja veden laatua heikentävien ruoppausmassojen läjitys Airistolle on lopetettava. Laskelmat, joille läjitettävien ruoppausmassojen raja-arvot perustuvat on tarkistettava. Turun- ja Naantalın satamien ruoppausmassojen läjitykset on tehtävä jatkossa maa-alueille tai pengerrettäville alueille.

C. Nopeusrajoitusten saaminen Airiston alueelle.

Laivaliikenteen on todettu aiheuttavan rantojen eroosiota, veden kiintoainepitoisuuksien nousua, sekä pinnan korkeuden vaihtelua Airiston alueella. Erityisesti läjitysalueiden maa-aines on luonnontilaista merenpohjaa herkempää eroosiolle. (Virtasalo, J. 2001) Eroosio muuttaa rantojen ja merenpohjan tilaa sekä eroosioalueilla että niillä alueilla, jonne erodoitunut maa-aines kulkeutuu (Kohonen,

Vahteri ym. 2004). Saaristomeren tutkimuslaitos Seilin julkaiseman “Kalojen lisääntymisalueet Saaristomerellä” -raportin mukaan ravinnekuormituksen kasvun ohella virtausoloihin vaikuttava ihmistoiminta (penkereet, läjitykset, laivaliikenne) vaikuttaa myös kalojen kutu- ja poikastuotantoalueisiin. Tutkijat ovat jo vuonna 2004 suosittaneet mm. nopeusrajoituksia erityisen eroosioherkille alueille ja heidän mukaansa “Tukholman saaristossa laivaliikenteelle annetut nopeusrajoitukset ovat paikoin pysäyttäneet eroosiokehityksen.” (Kohonen, Vahteri ym. 2004, 4,.107).

Vesiliikennelain 15 §:n mukaan “vesikulkuneuvon liikkumista voidaan rajoittaa, jos rajoitus harkitaan tarpeelliseksi ympäristön, kalastuksen tai muun elinkeinon suojaamiseksi taikka yleisen luonnon virkistyskäytön vuoksi.” Nykyistä alhaisempien nopeusrajoitusten vaatiminen on kalataloudellisten haittavaikutusten vähentämisen kannalta perusteltua.

KALATALOUDELLISTEN HAITTAVAIKUTUSTEN VÄHENTÄMISEN TAVOITTEET 2012 – 2016

- *Harmaahylje- ja merimetsokannat eivät uhkaa ammattikalastusta. (1)*
- *Ruoppausmassojen läjittäminen Airistolle on lopetettu. (2)*
- *Alhaisemmat raskaan laivaliikenteen nopeusrajoitukset on saatu Airistolle. (3)*

9.7 Kalastuksen järjestäminen ja valvonta

A. Kuhaverkkojen solmuväli vähintään 43 mm.

Kuhankalastukseen tarkoitettujen verkkojen alin solmuväli on jatkossakin 43 mm. Määräys on voimassa 31.12.2015 asti. RKTL:n julkaiseman ”Verkon solmuvälin suurentamisen vaikutus Saaristomeren ammattikalastuksen kuha- ja ahvensaaliin arvoon”-raportin (Setälä, Heikinheimo ym., 2003) mukaan Saaristomeren kuha on hidaskasvuisempi verrattuna muihin vesialueisiin. Näin ollen nykyisellä 37 senttimetrin alimitalla suurin osa naaraista on ehtinyt kutea ainakin kertaalleen ennen pyyntiä, joten alamitan tai silmäkoon nostoon Saaristomerellä ei ole tarvetta.

B. Kalastuksen harjoittaminen aluksilla vedettävillä pyydyksillä.

Kalastuksen harjoittaminen liikkuvilla aluksilla vedettävillä pyydyksillä tulee toteuttaa niin, ettei pyynti heikennä veden laatua, eikä vaikeuta muiden alueella toimivien kalastusta. Pyyntialueen vesistön tulee olla pyydykselle riittävän syvä, jotta pyytäminen ei samenna vettä tai vahingoita kalojen kutua. Kalastuksen harjoittaminen arvokalojen kutupaikoilla ja niiden läheisyydessä ei saa vaarantaa poikastuotantoa. Alamittaisten kuhien vahingoittamista tulee välttää. Mikäli saaliin kokonaismäärästä 10 prosenttia on alamittaisia kuhia, on pyynnin ajankohtaa ja paikkaa vaihdettava sillä kuhien eloonjäänti vapauttamisen jälkeen on kyseenalaista.

C. Saaliskalojen alamittojen valvonnan tehostaminen.

Kalastusalue kehottaa valvojiaan kalastusvalvonnan yhteydessä kiinnittämään huomiota erityisesti alamittasäädösten noudattamiseen.

D. Valvontaresurssien kohdentaminen sesonkeihin.

Kalastuksenvalvonnan resurssit ovat rajalliset, sillä kalastuksen valvontaa harjoitetaan viranomaisten ja yksityisten henkilöiden toimesta muun toiminnan ohella. Resursseja pyritään käyttämään suunnitelmallisesti hyväksi keskittämällä valvontaa eri sesonkeihin, mm. siianonginnan aikaan.

E. Pyydysmerkintöjen selkeyttämisestä tiedotetaan.

Pyydyksiä merkittäessä näkyvien verkkolippujen ja verkkomerkkien käyttö on tärkeää. Kalastusasetuksen 16 §:n mukaan selkeänä merkinä pidetään vähintään puolitoista metriä veden pinnasta nousevaan salkoon kiinnitettyä neliön muotoista, vähintään 30 cm korkeaa ja leveää lippua. (Kalastusasetus 30.12.1982/1116, 16 §). Asiallisesti merkityt, pitkälle näkyvät pyydysmerkit ehkäisevät pyydysten vahingoittumisia ja veneilyonnettomuuksia.

Kalastuksenvalvonnan sääntelyä uudistettiin keväällä 2011. Muutokset astuvat voimaan 1.4.2012, jonka jälkeen kaikki kiinteät ja seisovat pyydykset on merkittävä. Pyydyksissä tulee näkyä pyydyksen asettajan nimi, yhteystiedot ja kalastusoikeuden osoittama merkki. Pyydyksen merkitsemisen laiminlyönti tulee olemaan rikosoikeudellisesti rangaistava teko. Nimikkeenä toimii kalastusrikkomus (Kalatalouden keskusliitto, 2011). Kalastusalue tiedottaa vesialueen omistajia pyydysmerkintöjen selkeyttämisestä.

F. Valvojien tietotason ja ammattimaisuuden parantaminen.

Kalastuslain kokonaisuudistus asettaa uusia kriteereitä myös kalastuksen valvojille. Valiokunnan mukaan kalastuksen valvonnassa ja sen toimivaltuuksissa on kysymys

lähtökohtaisesti viranomaiselle kuuluvan julkisen hallintotehtävän suorittamisesta. Tällöin yksityisten henkilöiden vastuulle ei voida antaa yllämainitun kaltaisia tehtäviä ilman koulutus- ja pätevyysvaatimuksia

Esityksen mukaan kalastusalueen, osakaskunnan, vesialueen omistajan tai kalastusoikeuden haltijan valtuuttamana kalastuksentralvojana voi jatkossa toimia ainoastaan ELY-keskuksen hyväksynnän saanut alan koulutuksen ja kokeen suorittanut henkilö. Valan tai vastaavan vakuutuksen antamisesta luovutaan. (Maa- ja metsätalousvaliokunnan mietintö 35/2010 vp, 2011)

Kalastusalue huolehtii etteivät kalastuksen valvonnan resurssit pienene lakimuutoksesta huolimatta. Kalastusalue järjestää koulutustilaisuuksia ja pyrkii osaltaan pitämään yllä ja nostamaan kalastuksen valvojen ammattimaisuutta ja lukumäärää.

G. Kalastuksentralvonnan tehostaminen yhteistyöllä: Valvojavaihto naapurikalastusalueiden kanssa, yhteistyön lisääminen viranomaisten kesken.

Valvontavaltakirjojen vaihtaminen naapurikalastusalueiden valvojen kanssa parantaa kalastuksen valvonnan tehoa kalastusalueiden raja-alueilla. Kalastusalue sopii viranomaisten kanssa yhteiset toiminta-ohjeet sekä virka-avun saamisen kalastuksen valvontaan liittyvissä ongelmatapauksissa ja toteuttaa yhteistyössä yhteisiä kalastuksentralvontakierroksia.

KALASTUKSEN JÄRJESTÄMISEN JA VALVONNAN TAVOITTEET 2012 – 2016

- *Kuhaverkkojen solmuväli vähintään 43 mm. (1)*
- *Kalastuksen harjoittaminen aluksilla vedettävillä pyydyksillä ei saa heikentää veden laatua, kalojen lisääntymisalueita tai vaikeuta muiden ammattikalastajien toimintaa (2)*
- *Saaliskalojen alamittoja valvotaan tehostetummin. (3)*
- *Rajallisia valvontaresursseja kohdistetaan sesonkeihin. (4)*
- *Pyydysmerkintöjen selkiyttämisestä tiedotetaan. (5)*
- *Kalastuksentralvojen tietotaso ja ammattimaisuus kohenee, valvojaressit pysyvät samoissa mittakaavoissa. (6)*
- *Kalastuksentralvontaa lisätään yhteistyön voimin valvojavaihdon ja viranomaisten avustuksella. (7)*

9.8 Kalastusalueen toiminnan kehittäminen

A. Kalastusalueen toiminnan läpinäkyvyyden lisääminen.

Kalastusalueen toimintaan lakisääteisenä yhteistoimintaelimenä kuuluu muun toiminnan ohella myös julkishallinnollisia tehtäviä, kuten vesialueiden omistajakorvausten ja viehekalastusmaksutulojen jakaminen. Halutessaan viehe- ja omistajakorvausten saajat voivat jättää korvaussumman kalastusalueen käyttöön yleishyödyllisten tehtävien, kuten kalaistutusten, kalavesienhoidon ja kalastuksen valvonnan rahoittamiseksi.

Julkishallinnolliseen menettelyyn kuuluu toiminnan läpinäkyvyys. Kalastusalue kehittää toimenpidesuunnitelmien pohjalta vuosittain uudistettavan suunnitelman ajan ja rahan käytöstä osa-alueittain. Suunnitelmien pohjalta toteutettuun toimintaan

kuluneet resurssit raportoidaan kalastusalueen vuosittaisessa toimintakertomuksessa ja tilinpäätöksessä. Myös kotisivujen ajantasaisuus palvelee läpinäkyvyyssperiaatetta.

Taulukko 11. Resurssien käytön suunnittelu E.Reunasen esimerkin pohjilta.

Esimerkki: Kalastuksen valvonta v. 2012	
Tavoite	Isännöitsijä valvoo kalastusta 50 h vuoden 2012 aikana.
Talousarvio	Kalastuksenvalvontaan budjetoitu 2000 €, sisältäen palkat ja polttoaineet
Toimintakertomus:	Kalastuksenvalvontaa tehtiin 55 h.
Tilinpäätös:	Kalastuksenvalvonta 2300 €, sisältäen palkat ja polttoaineet

B. Kalastusalueen vesialueomistajarekisteristä ajantasainen.

Kalastusalueen vesialueomistajarekisterissä on vanhentunutta tietoa, eikä osakkaiden omistussuhde/osoite/ym. tietoja saa helposti päivitettyä. Pyritään kehittämään ajantasainen rekisteri, jotta kalastusalueen tiedottaminen tavoittaisi paremmin vesialueiden omistajat.

C. Omalla poikashautomolla omavaraisuutta siika-, made- ja meritaimenistutuksiin.

Kalastusalueen omavaraista poikaskasvatusta jatketaan, tavoitteena on saada lähivuosina oma poikashautomo. Kasvatettavina lajeina vaellus-, ja saaristosiiika: Vuosittaisena tavoitteena on vähintään 100 000 – 150 00 kesänvanhaa poikasta. Mateiden kudetuksen ja lypsämisen tavoitteena 50 kiloa kalaa vuosittain. Jatkossa mahdollisesti myös meritaimenen mätiä otetaan haudontaan.

D. Hanketoiminnan kehittäminen

Kalatalouden edistämishankkeiden määrärahat ovat yksi mahdollisuus kalastusalueen kalatalouden kehittämiseen. Haetaan aktiivisesti rahoitusta erilaisiin, useamman vuoden mittaisiin hankkeisiin ja verkostoidutaan muiden toimijoiden, erityisesti naapurikalastusalueiden kanssa.

KALASTUSALUEEN TOIMINNAN KEHITTÄMISTAVOITTEET 2012 – 2016:

- *Kalastusalueen toiminta on suunnitelmallisempaa ja läpinäkyvämpää (1)*
- *Kalastusalueen vesialueomistajarekisteri on ajantasainen ja helposti päivitettävissä. (2)*
- *Kalastusalueen oman poikashautomo vahvistaa luontaisia kalakantoja. (3)*
- *Hanketoiminta kehittää kalastusalueen kalataloutta. (4)*

9.9 Tiedottamisen painopisteet

- A. Vedenlaadun parantaminen ja pilaantumisen ehkäiseminen, ravinnekuormituksen pienentäminen.

Tuottavat, puhtaat vedet ovat kalavesien hoidon ja kalastustoiminnan perusta. Laaditaan tiedotteita ja otetaan julkisuudessa kantaa vesien tilan,

ravinnekuormituksen lähteistä ja vaikutuksista sekä veden laadun pilaantumisen ehkäisemisen puolesta.

B. Lausunnot ja muistutukset ympäristöviranomaiselle.

Kalastusalueella toteutettavissa vesi- ja ympäristölupahankkeissa tulisi huomioida vaikutukset alueen kalatalouteen. Kalastusalue on alueensa kalatalouden edunvalvoja, jonka tehtävänä on kalastuslain 1§:n mukaisesti huolehtia, että toimenpiteitä jotka voivat vaikuttaa vahingollisesti tai haitallisesti luontoon tai sen tasapainoon vältetään. (Kalastuslaki 16.4.1982/286, 1§).

Kalastusalueella tulee kuulla sen toiminta-alueita koskevissa hankkeissa, jotka vaativat ympäristönsuojelulain tai vesilain mukaisen luvan. Kalastusalue laatii tarvittaessa muistutuksia ja vaatimuksia eri toimijoiden lupahakemuksiin ympäristön, virkistyskäytön, mökki- ja ympäristövuotisen asutuksen sekä kalatalouden näkökulmasta.

C. Kalastuslupajärjestelmästä tiedottaminen.

Selkeytetään kalastuslupien hankintaa laatimalla tiedotteita kalastuslupajärjestelmästä ja varojen kohdentumisesta kalavesien hoitoon. Huomioidaan tiedotuksessa erityisesti vieraskielisten kasvava osuus virkistyskalastajina.

D. Ajankohtaisista asioista tiedottaminen eri sidosryhmille.

Lisätään kentälle tiedottamisen määrää ajankohtaisista asioista eri sidosryhmät huomioiden. Näitä ovat vesialueen omistajat, ammattikalastajat ja virkistyskalastajat.

E. Kotisivujen kehittäminen, säännöllistä tiedottamista uutiskirjeellä.

Kehitetään kalastusalueen kotisivujen sisältöä palvelemaan paremmin eri sidosryhmien tarpeita. Kalastusalueen kotisivut pidetään ajantasaisina ja sivuista pyritään luomaan kalastusalueen vesien käyttäjiä palveleva tietolähde. Luodaan sidosryhmille säännöllisesti lähetettävä uutiskirje kalastusalueen sähköpostirekisterin pohjalta.

TIEDOTTAMISEN TAVOITTEET 2012 – 2016:

- *Kalastusalue seuraa ja ottaa kantaa veden laadun parantamisen ja ravinnekormituksen ehkäisyn puolesta. (1)*
- *Kalastusalueen kanta tulee kuulluksi vesi- ja ympäristölupaa vaativissa hankkeissa. (2)*
- *Kalastuslupajärjestelmästä tiedottaminen selkeyttää lupien hankintaa virkistyskalastajille. (3)*
- *Tiedottamisen määrää kentälle lisätään mm. uutiskirjeen avulla. (4)*
- *Kalastusalueen kotisivut palvelevat monipuolisesti ja ajantasaisesti kaikkia vesialueen käyttäjiä. (5)*

10 POHDINTA

Airiston-Velkuan käyttö- ja hoitosuunnitelma vuosille 2012 – 2016 on järjestyksessään kolmas, mutta pitkäjänteisellä tavoitteiden asettelulla ja toimenpiteiden tarkemmalla yksilöinnillä ensimmäinen laatuaan, sillä aikaisemmat käyttö- ja hoitosuunnitelmat on laadittu aina vuodeksi kerrallaan. Edeltävät suunnitelmat ovat olleet sisällöltään varsin tiiviitä, mikä toisaalta tekee lukukokemuksen miellyttävämmäksi, mutta sisällön jäädessä lyhyenpuoleiseksi käyttö- ja hoitosuunnitelman potentiaali vaikutusvaltaisena suunnitteluasiakirjana on jäänyt hiukan vajavaiseksi. Kalataloudellisten etujen valvojana kalastusalueella on kalastuslain nojalla asianomaisasema (Vesa R. ym. 2006, 43) ja mitä yksityiskohtaisempi ja tarkempi käyttö- ja hoitosuunnitelma on, sitä enemmän sillä on painoarvoa vesien ja maankäyttöä koskevissa hankkeissa ja päätöksenteossa.

Airiston ja Velkuan kalastusalueiden yhdistämisen päämääränä oli perustaa suuri kalatalouden edistäjä, jolla olisi resursseja aktiiviseen aloitteentekoon ja – toteutukseen. Yhdistetty kalastusalue on vielä ikänsä puolesta melko nuori, mutta se on jo ehtinyt toimia vahvana vaikuttajana mm. merimetsökysymyksessä ja toiminut ammattikalastajien äänitorvena. Suuri alue ja eri käyttäjäryhmien intressit asettavat uuden käyttö- ja hoitosuunnitelman toteutukselle haasteita, mutta samalla myös mahdollisuuksia. Avainkysymys Airiston-Velkuan kalastusalueen kasvulle koskee ennen kaikkea henkilöstöresursseja, sillä vastuu käyttö- ja hoitosuunnitelman toteutuksesta on levännyt kokonaan kalastusalueen isännöitsijän harteilla ja rajoittanut kalastusalueen toimintamahdollisuuksia hallinnoinnin viedessä leijonanosan yhden ihmisen työpanoksesta. Suuremmat henkilöstöresurssit mahdollistaisivat käyttö- ja hoitosuunnitelman tehokkaan toteuttamisen ja Airiston-Velkuan kalastusalueen kasvun entistä vahvemiksi toimialueensa kalatalouden edistäjäksi.

KIITOKSET

Suurimmat kiitokseni opinnäytetyöni kenttäohjaajille Airiston-Velkuan kalastusalueen hallituksen puheenjohtaja Olavi Sahlsténille, isännöitsijä Timo Saariselle sekä käyttö- ja hoitosuunnitelman työvaliokunnalle. Haluan kiittää myös AMK-ohjaajaani Arto Huhtaa tarkkanäköisistä kommentteista, sekä kaikkia niitä, jotka jollakin tavalla myötävaikuttivat opinnäytetyöni syntyyn.

11 LÄHTEET

Auvinen, H. , Raitaniemi, J. 2011. Kuhan kalastus ja harmaaahylkeet rannikolla. Viitattu 27.1.2011 http://www.rktl.fi/kala/tietoa_kalalajeista/kuha/kuhan_kalastus_harmaahylkeet.html

Auvinen, H. Raitaniemi, J. 2011. Ahvensaaliit rannikolla. Viitattu 27.1.2011 http://www.rktl.fi/kala/tietoa_kalalajeista/ahven/ahvensaaliit_rannikolla.html

Eduskunta 2011, Maa ja metsätalousvaliokunnan mietintö 35/2010 vp – Hallituksen esitys laeiksi kalastuslain muuttamisesta ja kalastuslain muuttamisesta annetun lain 108 §:n muuttamisesta. Viitattu 17.03.2011. http://www.eduskunta.fi/faktatmp/utatmp/akxtmp/mmvm_35_2010_p.shtml

Euroopan komissio. Maakohtaista tietoa Suomesta. Viitattu 06.01.2010 http://ec.europa.eu/maritimeaffairs/pdf/country_factsheets/finland_fi.pdf

Hallanaro, E. 2010. Merkillinen Itämeri Teoksessa Bäck E., Ollikainen M., Bonsdorff E., Eriksson A., Hallanaro E, Kuikka, S. , Viitasalo M., Wales, M(toim.) Itämeren tulevaisuus. Helsinki Gaudeamus.

Heikurinen, J. Kalastusoppaat mukaan Airiston-Velkuan KHS:n suunnitteluun. Vastaanottaja: ari.pajukoski@turunsaaristo.com Lähetetty 3. tammikuuta 2011 klo 13.19.19. Viitattu 18.1.2011.

Heikurinen, J. Kalankasvatus Airiston-Velkuan kalastusalueella. Vastaanottaja: hannu.kallioniemi@ely-keskus.fi Lähetetty 9.3.2011 klo 14:08. Viitattu 23.03.2011.

Heikurinen, J. Tulevat vuosiluokat Saaristomerellä. Vastaanottaja: Heikki.auvinen@rktl.fi. Lähetetty 11.5.2011 klo 10.15. Viitattu 13.05.2011.

Helsinki Comission HELCOM 2009. Hot Spots. Viitattu 07.01.2011. http://www.helcom.fi/projects/jcp/hotspots/en_GB/hotspots/

International Council for the Exploration of the Sea ICES 2009. Report of the ICES Advisory Committee on Fishery Management . ICES Advice, 2009. Book 8. Viitattu 24.1.2011 <http://www.ices.dk/products/icesadvice/2009/ICES%20ADVICE%202009%20Book%208.pdf>

Kalastusasetus 30.12.1982/1116, 28.3.2008/191.

Kalastuslaki 16.4.1982/286, 31.8.2001/756.

Kalatalouden keskusliitto, 2011. Kalastuksenvalvonnan sääntelyn uudistaminen keväällä 2011. Viitattu 17.04.2011. http://www.ahven.net/v2_tiedostot/83.pdf

Kalatalouden keskusliitto, Vapaa-ajankalastuksen lupajärjestelmä. viitattu 22.3.2011 <http://www.ahven.net/suomi/kalastusluvut.php>

Kohonen, T., Vahteri, P., Helminen, U., Sihvonen, M., Vuorinen, I. Kalojen lisääntymisalueet Saaristomerellä, loppuraportti tutkimushankkeesta, 2004. Turku: Turun yliopiston ympäristöntutkimuskeskus, Saaristomeren tutkimuslaitos. Viitattu 11.5.2011 <http://www.seili.utu.fi/projects/publications/sarja/seili2.pdf>

Lehtonen, E. Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitos 2010. Hylkeen saalistuksen vaikutukset kalakantoihin ja erityisesti lohikantoihin. Viitattu 08.03.2011 http://www.rktl.fi/kala/itameritutkimukset/harmaahylje_merimetso_kalastus/hylkeen_saalistuksen_vai_kutukset.html

Lehtonen, H. 2003. Iso kalakirja - Ahvenesta vimpaan. Helsinki WSOY

Lounais-Suomen ympäristökeskus 2005. Itä- ja Saaristomeren erityispiirteet. Viitattu 06.01.2011 <http://www.ymparisto.fi/default.asp?node=12477&lan=fi>

Lounais-Suomen ympäristökeskus 2009, Lounais-Suomen pintavesien ekologinen ja kemiallinen tila. viitattu 10.01.2011 <http://www.ymparisto.fi/default.asp?node=22816&lan=fi>

Lounais-Suomen ympäristökeskus 2009. Orgaaniset tinayhdisteet Naantalin edustan merialueella – Selvitys pilaantuneiden sedimenttien määrästä ja käsittelymahdollisuuksien alustava arviointi. Viitattu 07.01.2011 <http://aleksis.naantali.fi/poytakirjat/kokous/20091302-1-1380.PDF>

Lounais-Suomen ympäristökeskus 2009, Varsinais-Suomen pintavesien toimenpideohjelma vuoteen 2015. Viitattu 04.03.2011 <http://www.ymparisto.fi/download.asp?contentid=112398&lan=fi>

Lounais-Suomen ympäristökeskus 2010, Kalankasvatuksen vesiensuojelu. Viitattu 07.03.2011 <http://www.environment.fi/default.asp?node=7502&lan=FI>

Maa- ja metsätalousministeriö 2010. Kansallinen ammattikalastusohjelma 2015. S. 9. Viitattu 07.04.2011 http://www.mmm.fi/attachments/kalariistajaporot/5nUA8SvWg/100212_ammattikalastusohjelma_rap_pari.pdf

Maa- ja metsätalousvaliokunnan mietintö 35/2010 vp, 2011. Viitattu 18.04.2011 http://www.eduskunta.fi/faktatmp/utatmp/akxtmp/mmvm_35_2010_p.shtml

Maa ja metsätalousministeriö 2011, Poistokalastustuki merialueella vuodesta 2011 alkaen –muistio 7.4.2011. Viitattu 3.5.2011 http://www.mmm.fi/attachments/elinkeinokalatalous/poistokalastus/5xIUH9YmH/Muisto_poistokalast_ustuesta.pdf

Marjomäki T., Muje K., Nykänen M., Urpanen O. Pyydysyksiköt ja sisävesikalastuksen säätely. Kala- ja riistahallinnon julkaisuja 76/2005. Tampereen yliopistopaino Oy – Juvenes Print, Tampere 2005. Viitattu 23.3.2011

<http://www.mmm.fi/attachments/kalariistajaporot/kalastuslainkokonaisuudistus/5HfTfBKpu/KalRiistHallJulk76-2005.pdf>

Moilanen P, Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitos. Vapaa-ajan kalastustilasto Viitattu 10.01.2011 http://www.rktl.fi/tilastot/kalastustilastot/vapaa_ajankalastustilasto/vapaa_ajankalastus.html

Pajukoski, A. 2011. Puheenjohtaja, Suomen kalastusopaskilta ry. Tampere. Henkilökohtainen tiedonanto 14.1.2011

Pönni, J. 2011. Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitos. Silakkasaaliit. Viitattu 25.01.2011 http://www.rktl.fi/kala/tietoa_kalalajeista/silakka/silakkasaaliit.html

Rajasilta, M., Eklund, J., Laine, P., Jönsson, N., Lorenz, T. Intensive monitoring of spawning populations of the Baltic herring (*Clupea harengus membras* L.). 2006. Final report of the study project ref. No 96-068, 1997-1999. Turun yliopiston ympäristöntutkimuskeskus 2006.

Rantajärvi.L. 2010. Yritykset mukaan tositoimiin Itämeren hyväksi. Ympäristö-lehti 2/2010 Viitattu 13.10.2010 <http://www.environment.fi/default.asp?node=25340&lan=fi>

Riista, ja kalatalouden tutkimuslaitos 2003. Verkon solmuvälin suurentamisen vaikutukset Saaristomerén ammattikalastuksen kuha- ja ahvensaaliin arvoon. Kala- ja riistaraportteja nro 297. Helsinki 2003. Viitattu 17.04.2011 <http://www.rktl.fi/www/uploads/pdf/raportti297.pdf>

Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitos 2009. Kala-atlas – Tietoa kala- ja rapulajeista. Viitattu 24.01.2011 http://www.rktl.fi/kala/tietoa_kalalajeista/

Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitos 2010. Ahvenkannan vaihteluihin Saaristomerellä on vaikuttanut lämpötila ja kuhan runsaus. Viitattu 27.01.2011 http://www.rktl.fi/kala/itameritutkimukset/itameren_tila_vaikutukset/rannikon_kuha_ahvenkannat/ahvenkannan_vaihteluihin_saaristomerella.html

Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitos 2010. Ammattikalastus merellä 2009. Riista- ja kalataloustilastoja 4/2010. Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitos, Helsinki 2010. Viitattu 24.01.2011 http://www.rktl.fi/www/uploads/pdf/uudet%20julkaisut/tilastoja_4_2010.pdf

Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitos 2010. Kalatalous tilastoina 2010. Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitos, Kuopio 2011. Viitattu 07.04.2011 http://www.rktl.fi/www/uploads/pdf/uudet%20julkaisut/kalatalous_tilastoina_2010.pdf

Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitos 2011. ICES-aluejako. Viitattu 24.01.2011 http://www.rktl.fi/tilastot/kalastustilastot/ammattikalastus_merella/ices_aluejako.html

Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitos 2011. Merimetson ravinto Saaristo- ja Selkämerellä vuonna 2010. Viitattu 16.3.2011 http://www.rktl.fi/kala/itameritutkimukset/harmaahylje_merimetso_kalastus/merimetson_ravinto_kalastusvaikutukset/merimetson_ravinto_saaristo.html

Saarinen, M. 2005. Ammattikalastuksen nykytila Saaristomerellä ja strategia vuosille 2005-2013. Kalatalouden ja merenkulun koulutussäätiö – Suomen kalatalous- ja ympäristöinstituutti, Turku 2005. Viitattu 25.01.2011
http://kalakoulu.fi/files/projektiraportit/Ammattikalastuksen_nykytila_Saaristomerella_ja_strategiavuosille_2005-2013.pdf

Saarinen, M. 2010. Ammattikalastuksen saaliit 2009. Sähköpostiviesti Lähetetty 25. toukokuuta 2010 klo 10.34. Viitattu 24.1.2011.

Saarinen, T. 2010. Siikasaaliita luvassa Airiston-Velkuan kalastusalueella. Kalahaavi 2/2010. ISSN: 1446 4262. Viitattu 08.03.2011 <http://www.silakka.info/attachments/a0beaf314>

Seppänen, E. Toivonen A-L, Kurkilahti, M, Moilanen, P, Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitos 2011. Suomi kalastaa 2009 – Kalastusrasitus kalastusalueilla, Riista- ja kalatalous tutkimuksia ja selvityksiä 1/2011. Viitattu 24.2.2011
http://www.rktl.fi/www/uploads/pdf/uudet%20julkaisut/tutkimuksia_selvityksia_1_2011.pdf

Suomen Ammattikalastajaliitto ry – SAKL, 2009. Ammattikalastus 2015 - Raportti merialueen ammattikalastajien näkemyksistä ammatin tulevaisuudesta. Viitattu 15.03.2011
http://www.sakl.fi/_doc/saklraporttiWEB2.pdf

Suomen Ammattikalastajaliitto ry – SAKL, 2010. Rysäsilakka tarvitsee pakkasvarastotilaa – tiedote 29.3.2010. Viitattu 25.01.2011. <http://www.sakl.fi/?page=1500&lang=1&nro=698>

Suomen Ympäristökeskus 2010. Merimetsoseuranta Viitattu 16.03.2011.
<http://www.ymparisto.fi/default.asp?contentid=154278>

Tiitinen, Jorma 2007. Lohirengeistä kalastusmatkailuyrittäjiksi. Kalastusmatkailu Suomessa 1850-luvulta 2000-luvun vaihteeseen. Helsinki: Suomen tiedeseura – Societas scientiarum Fennica.

Toivonen, A-L. Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitos 2006. Suomi kalastaa 2005 – Kalastusrasitus kalastusalueilla. Viitattu 10.01.2011 <http://www.rktl.fi/www/uploads/pdf/raportti390.pdf>

Varsinais-Suomen ELY-keskus 2010. Kalankasvatus V-S ELY-keskuksen alueella. Viitattu 10.01.2011 <http://www.ymparisto.fi/download.asp?contentid=119047&lan=fi>

Vesa, R., Poskiparta, M., Kilpinen, K., Regelin, J., Liekonen, E. & Myllylä, M. 2006. Kalastusalue toiminnan käsikirja. Kalatalouden Keskusliitto n:o 156. Vammalan kirjapaino Oy.

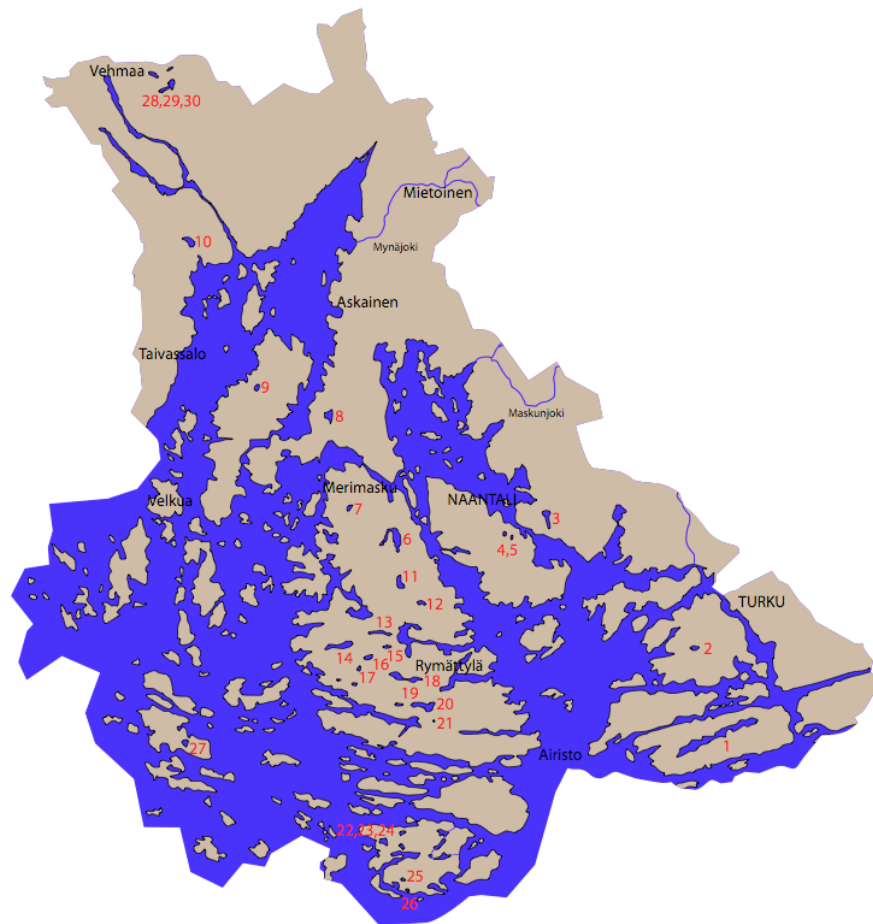
Vesiliikennelaki 20.6.1996/463

Virtasalo, J., 2001. Laivaliikenteen aiheuttamien ja luonnollisten virtausten vaikutus sedimentaatioolosuhteisiin Pohjois-Airistolla, Pro gradu –tutkielma. Turku: Turun yliopisto, geologian laitos. Viitattu 11.05.2011 <http://users.utu.fi/jojovi/gradu.pdf>

LIITE 1. Kalastusalueen järvet ja joet –tiivistelmä.

Tiedot ja karttakuvat pohjautuvat vuoden 2010 käyttö- ja hoitosuunnitelman liitteeksi Oskari Pöntisen toimesta laadittuihin järvi- ja jokikartoituksiin. Kartoitukset ovat kokonaisuudessaan ladattavissa osoitteesta http://airistovelkua.fi/kaytto_ja_hoitosuunnitelma

1.1. Kalastusalueen järvet

Kuva 1. Kalastusalueen järvet numeroituna

Taulukko 1. Kalastusalueen järvet.

Numero kartalla	Järvi	Pinta-ala (ha)	Yhteiset alueet	Yksityiset alueet	Ongelmat
TURKU					
1	Kaks Kerranjärvi	162,6	6	Monia	R, SL, HK, KV
2	Illoistenjärvi	9	2	4	R, SL, LK, HV, KV
NAANTALI					
3	Luolalanjärvi	25	3	Monia	R, SL, LK, HV, KV
4	Metsäjärvi	2,4	-	1	S
5	Viialanjärvi	2,4	-	1	
6	Taattistenjärvi	54	5	-	HK
7	Köylijärvi	8,2	-	3	
ASKAINEN					
8	Merijärvi	22,5	2	1	
9	Kaukkostenjärvi	8,5	-	3	KU
TAIVASSALO					
10	Mustajärvi	13	2	3	KU
RYMÄTTYLÄ					
11	Leikkistenjärvi	21	2	2	R
12	Leiklahdenjärvi	7,4	2	1	
13	Paskaperäjärvi	15	1	2	
14	Yttistenjärvi	39	2	1	R, HV, LK, SL
15	Vilujärvi	4	1	-	
16	Kuralanjärvi	15	2	-	R, SL, HV
17	Tiskari	4,4	1	-	S
18	Riiaistenjärvi	43	4	-	SL
19	Riittiönjärvi	4	-	2	

20	Kirkkojärvi	42	8	4	R
21	Lyhtyjärvi	0,6	-	2	KU
22	Menikkalanjärvi	7,5	-	2	S
23	Sianpäänjärvi	4,8	1	1	KU
24	Sydänmaanjärvi	4	-	3	S
25	Ruoninjärvi	2,7	1	1	S
26	Soropohjanjärvi	1,6	1	-	S
27	Pakinaistenjärvi	4,3	-	3	
VEHMAA					
28	Kirkkojärvi	5	1	-	
29	Myllyjärvi	22	1	3	S
30	Niinijärvi	10	1	3	
	Pinta-ala yht	564,9	ha		
	Pinta-ala ka	18,83	ha		

R = Rehevöityminen, SL = Sinilevä, LK = Leväkukinnot, HV = Happivaje

KV = Kalakannan vääristyminen, S = Soistunut,

KU = Kasvamassa umpeen.

1.2. Kalastusalueen joet

Kuva 2. Kalastusalueelle laskevat joet.

Taulukko 2. Kalastusalueelle laskevat joet.

Numero kartalla	Joki	Vesistön kuormittajat	Ekologinen luokitus
1	Aurajoki	JV, MaT	Välttävä
2	Raisionjoki	MaT, MeT, JV	Välttävä
3	Maskunjoki		Tyydyttävä
4	Hirvijoki	MaT, HA JV	Tyydyttävä
5	Kuuvajoki	HK, JV	Tyydyttävä
6	Mynäjoki	MaT, HA, MeT,	Tyydyttävä
7	Laajoki	HA JV, TT, MeT	Tyydyttävä
8	Puttaanjoki	JV	Tyydyttävä

JV = Jätevedet, HA = Haja-asutus,

MaT = Maatalous, MeT = Metsätalous,

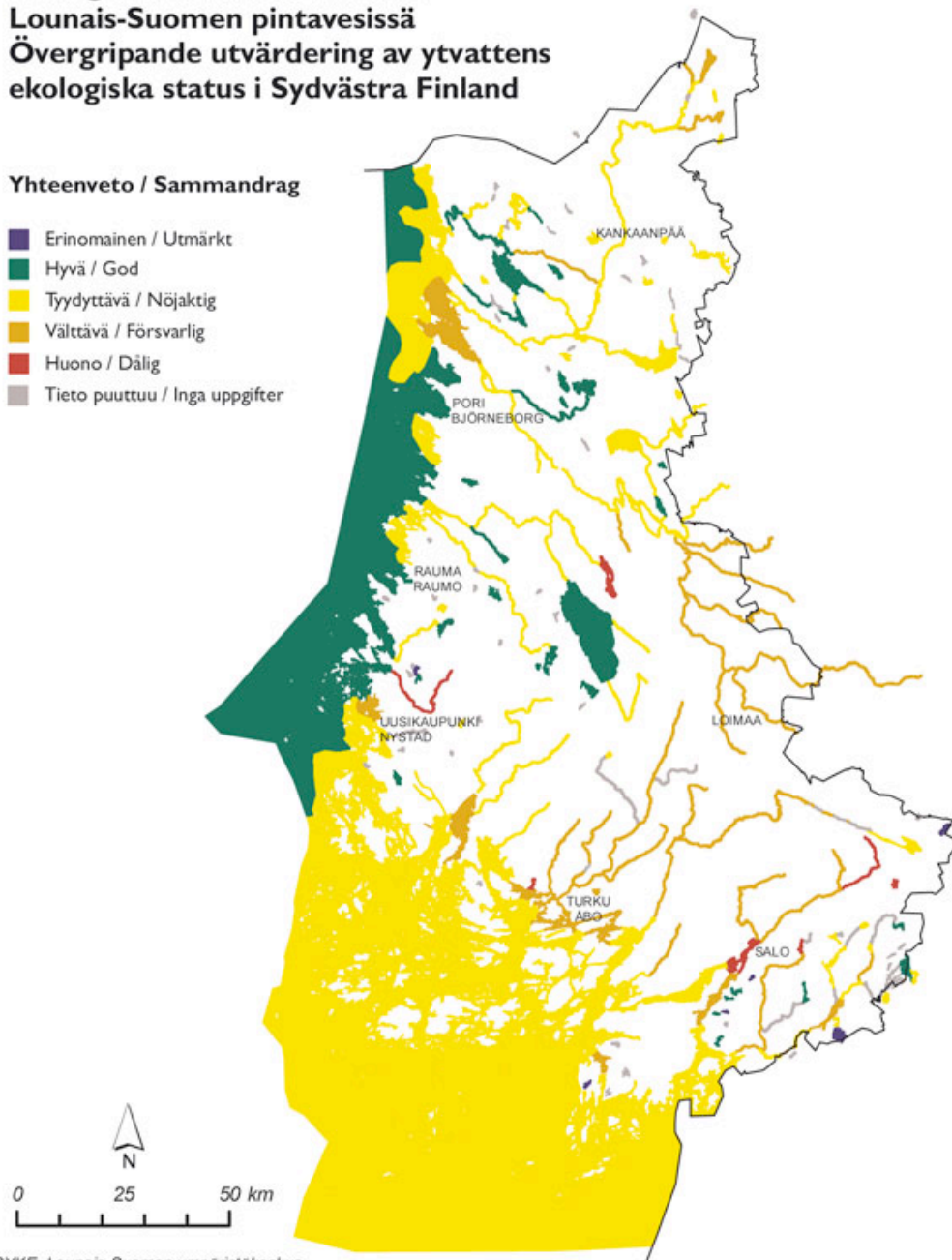
HK = Hajakuormitus, PK = Pistekuormitus, TT = Turvetuotanto

LIITE 2. Kartta: Ekologisen tilan kokonaisarvio Lounais-Suomen pintavesissä (SYKE, L-S Ympäristökeskus 2008)

Ekologinen tilan kokonaisarvio Lounais-Suomen pintavesissä Övergripande utvärdering av ytvattens ekologiska status i Sydvästra Finland

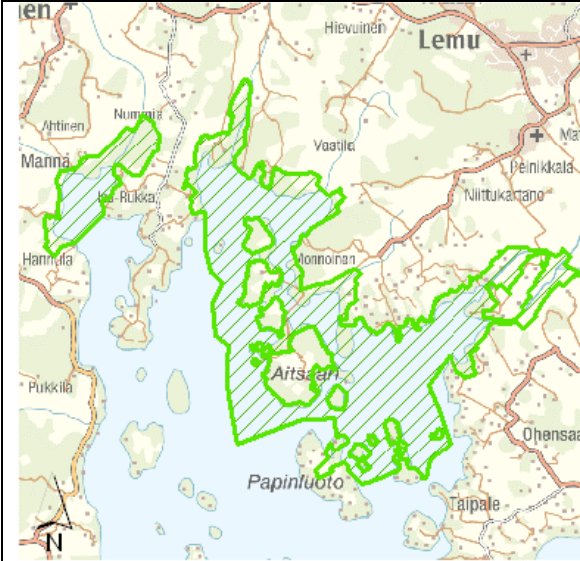
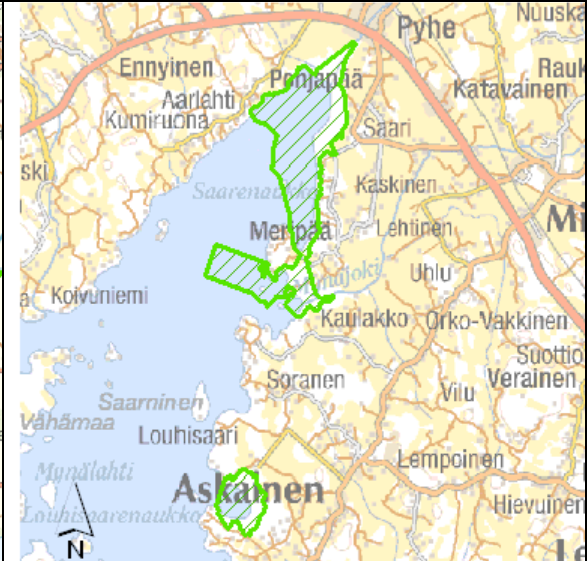

Yhteenveto / Sammandrag

- Erinomainen / Utmärkt
- Hyvä / God
- Tyydyttävä / Nöjaktig
- Välttävä / Försvarlig
- Huono / Dålig
- Tieto puuttuu / Inga uppgifter

LIITE 3. Suojelualueet Airiston-Velkuan kalastusalueella.

Taulukko 1. Suojelualueet kartalla.

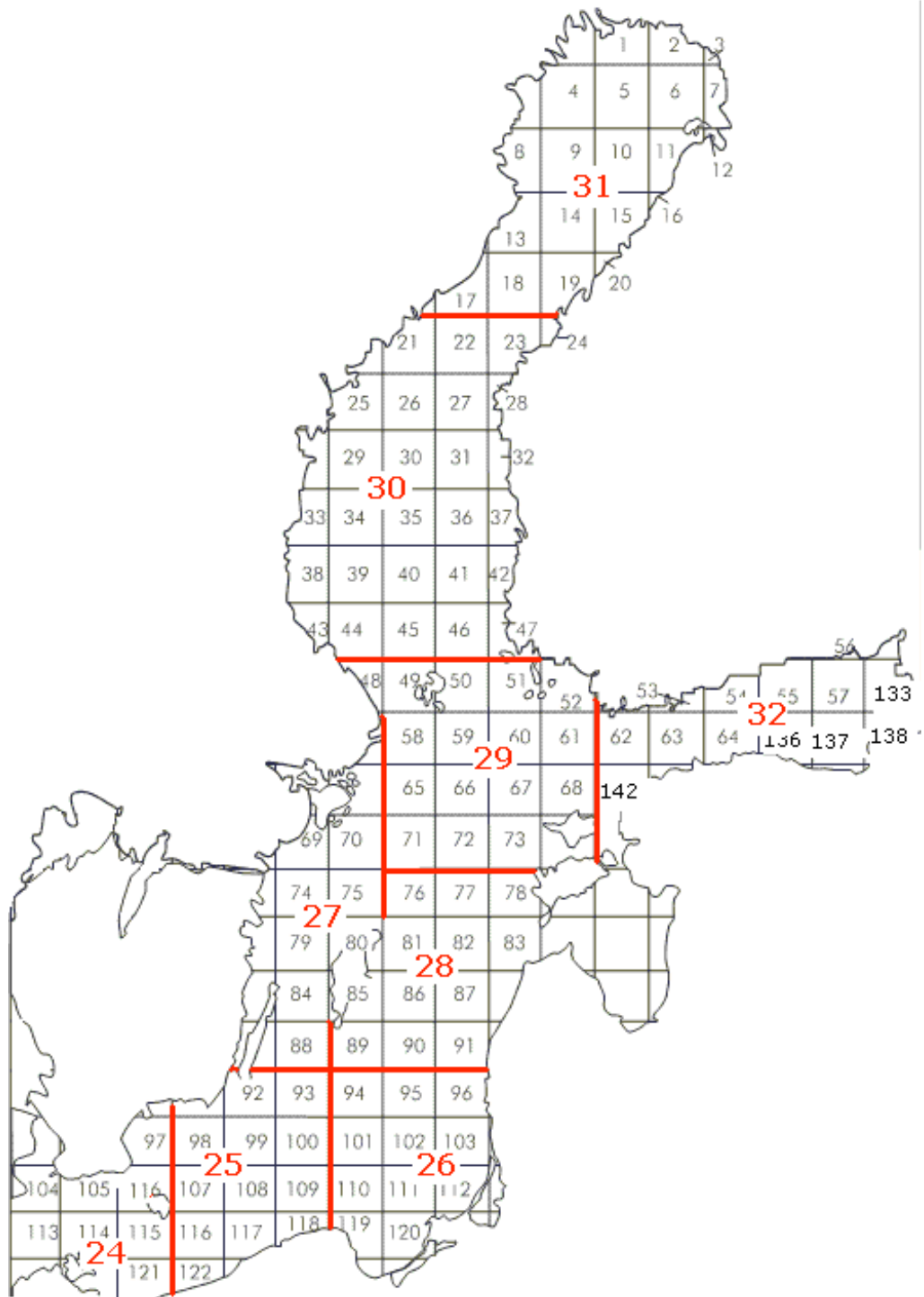
© Genimap Oy, Lupa L4659/02 © SYKE, Alueelliset ympäristökeskus	© Genimap Oy, Lupa L4659/02 © SYKE, Alueelliset ympäristökeskus
Oukkulanlahti.	Mietoistenlahti
© Genimap Oy, Lupa L4659/02 © SYKE, Alueelliset ympäristökeskus	© Genimap Oy, Lupa L4659/02 © SYKE, Alueelliset ympäristökeskus
Kolkanaukko	Rauvolanlahti

Natura 2000 -alueiden verkostolla suojellaan koko Euroopan unionissa tärkeitä luontotyypppejä ja lajeja. Tavoitteena on luonnon monimuotoisuuden säilyttäminen. Alueilla voidaan sallia toiminta, joka ei uhkaa suojeltavia luontoarvoja.

Suojelualue	Kunta	Pinta-ala (ha)	Kuvaus	Suojelutilanne
Oukkulanlahti	Askainen, Lemu, Masku	898	Kaikki lahdet ovat yleispiirteiltään samankaltaisia matalia ja umpeutuvia ruovikkoisia lahtia. Oukkulanlahden ja osin Rukanaukon alueille ovat tyypillisiä laajat rantaniityt. Lahdet muodostavat Lounais-Suomen jäljellä olevista merenlahdista suurimman ja yhtenäisimmän kokonaisuuden. Pesivä linnusto on merenlahtiemme monipuolisimpia ja lajisto on hyvin edustava. Hirvijoen suulla liikkuminen veneellä yli 6 km/h on kiellettyä koko avovesikauden ajan. Ulompana, noin linjan Miilumäki-Paskari länsipuolella, veneellä liikkuminen yli 12 km/h on kiellettyä 15.4.-15.8.	Alueella on kohtuullisesti valtion omistamia alueita, mutta suojelualueita ei ole vielä perustettu. Myös yksityisiä suojelualueita on runsaasti. Halkoaukko, Alisaarenrauma, Oukkulanlahti ja Rukanaukko kuuluvat valtakunnalliseen lintuvesien suojeluohjelmaan ja seutukaavan SL-alueeseen. Alueen suojelu toteutetaan osin luonnonsuojelulla osin vesilailalla sekä sopimuksella maanomistajan kanssa.
Mietoistenlahti	Mynämäki, Askainen, Lemu	586	Mietoistenlahti on laajahko merenlahti, johon laskevat Laajoki ja Mynäjoki. Jokien suistoalueet ovat voimakkaasti ruovikoituneet. Suistoalueilla on myös laajoja rantaniittyjä. Louhisaarenlahti on erillinen matala, umpeutuva ja ruovikkoinen merenlahti. Alue on suojeltu lintudirektiivin perusteella. Linnustollisesti alueen	Valtio omistaa alueesta merkittäviä osia, minkä lisäksi alueella on isoja yksityismaiden suojelualueita.

			merkitys on erittäin suuri, vaikka pesimälinnuston kannalta tilanne on heikentynyt viimeisten vuosikymmenien aikana. Lahden suurin arvo on nykyisin muutonaikaisena levähdysalueena. Lähes kaikkia vesilintulajeja tavataan muuttoaikoina alueella ja osa lajeista levähtää lahdella erittäin runsaslukuisina.	
Kolkanaukko	Taivassalo	429	Alueeseen kuuluvat Kolkanaukko, Kaustionaukko, Hilloistenaukko ja Rantalalanlahti ovat matalia merenlahtia. Lahtia ympäröivät pääsääntöisesti metsät. Kolkanaukolla pesivä linnusto on poikkeuksellisen runsas. Vesilinnusto on alueen monipuolisin ja ruovikkolajien runsaus on silmiinpistävä. Lahti on myös merkittävä muutonaikainen levähdysalue.	Valtio on hankkinut luonnonsuojelutarkoituksiin muutamia ranta-alueita, mutta suojelualueita ei ole vielä perustettu. Kolkanaukko ja Rantalahti kuuluvat lintuvesien suojeluohjelmaan. Seutukaavassa Kolkanaukko ja Päivölän alue kuuluvat luonnonsuojelualueisiin sekä Rantalahti MY-alueisiin. Osa Rantalahden rannoista toteutetaan rakennuslailla/kaavalla.
Rauvolanlahti	Turku, Kaarina	366	Rauvolanlahti muodostuu kolmesta erillisestä alueesta, jotka ovat sekä kasvistoltaan, että eläimistöltään erittäin monipuolisia ja joilla tavataan useita uhanalaisia ja harvinaisia lajeja. Alueella on edustavia lintuvesiä ja arvokkaita lehtoja. Rauvolanlahti on ylirehevoitynyt, minkä seurauksena vesikasvillisuus ruovikkoa lukuun ottamatta on lähes kokonaan hävinnyt.	Vaarniemi sekä osia Friskalanlahdesta, Kulhosta ja Rauvolanlahdesta on perustettu suojelualueeksi. Valtio on hankkinut luonnonsuojelutarkoituksiin pienen alueen Friskalanlahdelta, mutta suojelualueita ei ole vielä perustettu. Suurin osa alueesta toteutetaan luonnonsuojelullailla. Kulhon itäosat, Friskalanlahden rantapellot, Vaarniemen ja Rauvolanlahden pienet peltoalueet sekä Vaarniemen edustan vesialue toteutetaan kuitenkin kaavoituksella. Friskalanlahti ja Rauvolanlahti kuuluvat lintuvesiensuojeluohjelmaan.

LIITE 4. Kartta: ICES-aluejako

Liite 5. Ammattikalastuksen saalis (1000 kg) merialueella ICES-osa-alueittain v. 2009 (RKTL 2010)

Taulukko 4. Ammattikalastuksen saalis (1000 kg) merialueella ICES-osa-alueittain vuonna 2009.

Tabell 4. Yrkesfiskets fångst (1000 kg) i havsområdet enligt ICES-delområde år 2009.

Table 4. Catch (1000 kg) in commercial marine fishery by ICES-subdivision in 2009

	24–26	27–28	29	30	31	32	
Laji	Eteläinen Itämeri	Gotlannin ympäristö	Saaristomeri	Selkämeri	Perämeri	Suomenlahti	Yhteensä
Art	Södra Östersjön	Gotlands omgivning	Skärgårdshavet	Bottenhavet	Bottenviken	Finska viken	Totalt
Species	Southern Baltic	Gotland neighbourhood	Archipelago	Bothnian Sea	Bothnian Bay	Gulf of Finland	Total
Silakka - Strömming - Baltic herring	1 726	1 731	17 311	64 773	2 181	2 530	90 253
Kilohailli - Vassbuk - Sprat	2 690	3 177	7 678	4 376	0	5 239	23 160
Turska - Torsk - Cod	867	-	12	0	-	0	879
Kampela - Flundra - Flounder	42	-	6	1	0	3	53
Hauki - Gädda - Pike	-	-	39	94	32	36	201
Muikku - Siklöja - Vendace	-	-	-	1	118	-	119
Siika - Sik - European whitefish	-	-	95	281	267	49	692
Lohi - Lax - Salmon	38	-	16	55	133	71	314
Taimen - Öring - Trout	1	-	8	31	15	17	71
Kirjolohi - Regnbåge - Rainbow trout	0	-	4	3	1	2	11
Kuore - Nors - Smelt	-	-	6	96	21	2	125
Lahna - Braxen - Bream	-	-	52	102	46	132	331
Säyne - Id - Ide	-	-	2	13	9	2	26
Särki - Mört - Roach	-	-	35	95	58	41	229
Made - Lake - Burbot	-	-	6	23	12	18	58
Ahven - Abborre - Perch	-	-	155	376	61	41	633
Kuha - Gös - Pikeperch	-	-	113	93	5	96	307
Muut - Övriga - Other	4	-	12	18	12	32	79
Yhteensä - Totalt - Total	5 369	4 908	25 550	70 432	2 971	8 312	117 541

LIITE 6. Käyttö- ja hoitosuunnitelman toimenpidesuunnitelmataulukot.

Taulukko 1. Ammattikalastuksen toimenpidesuunnitelma

Airiston-Velkuan kalastusalueen toimenpidesuunnitelma 2012-2016			
AMMATTIKALASTUS			
Tavoitteet	Toimenpiteet	Seuranta	Toteuttaja
Ammattikalastuskäytössä on riittävästi tuottavia vesialueita. Perinteisten pyyntipaikkojen säilyminen on turvattu. (1)	Osoitetaan ammattikalastuskäyttöön soveltuvat alueet sijainninohjauksen keinoin. Haittaeläinten karkotus ammattikalastukselle tärkeiltä alueilta.	Toimintakertomus	Kalastusalue, riistanhoitopiirit
Vajaasti hyödynnettyjä vesialueita on helpompi saada ammattikalastuskäyttöön. (1)	Järjestäytyneiden osakaskuntien yhteystiedot kootaan yhteen kartalle.	Toimintakertomus	Kalastusalue
Poistopyynti tarjoaa lisätulojen mahdollisuuden ammattikalastajalle. Ravinteita poistuu vedestä poistopyynnin myötä. (2)	Ohjataan ammattikalastajia sijainninohjauksen keinoin, avustetaan hakemuksissa.	Saalistilastot, toimintakertomus	Kalastusalue
Kalastusalueella toimii koko kalastusalueen tasaisesti kattava ja hyvin varusteltu maihintuontipaikkojen verkosto. (3)	Lisätään maihintuontipaikkojen määrää erityisesti itäpuolella ja kehitetään entisten maihintuontipaikkojen varustetasoa.	Toimintakertomus	Kalastusalue, kunnat

Taulukko 2. Kalastusmatkailun toimenpidesuunnitelma

Airiston-Velkuan kalastusalueen toimenpidesuunnitelma 2012-2016			
KALASTUSMATKAILU			
Tavoitteet	Toimenpiteet	Seuranta	Toteuttaja
Kalastusmatkailulupien hankinta on vaivattomampaa. (1)	Avustetaan yrittäjiä vuokrasopimusten solmimisessa.	Toimintakertomus	Kalastusalue, kalastusoppaat
Määritellään kalastusmatkailulle sopivat alueet. (1)	Hyödynnetään sijainninhjausmateriaalia vesialueiden käytön suunnittelussa.	Toimintakertomus	Kalastusalue
Kalastusopasyrittäjien saalisvarmuus paranee. (2)	Tuetaan arvokalakantoja istutustoiminnalla.	Istutustilastot	Kalastusalue

Taulukko 3. Vapaa-ajan- ja kotitarvekalastuksen toimenpidesuunnitelma

Airiston-Velkuan kalastusalueen toimenpidesuunnitelma 2012-2016			
VAPAA-AJAN- JA KOTITARVEKALASTUS			
Tavoitteet	Toimenpiteet	Seuranta	Toteuttaja
Virkistyskalastuskäytössä on monipuolisia lupa-alueita. (1)	Päivitetään yhtenäislupa-alueiden selvittelysopimukset.	Toimintakertomus	Kalastusalue
Virkistyskalastuskohteiden saavutettavuus paranee. (2)	Kehitetään pysäköintialueita, veneenlaskurampeja ja kalankäsittelypaikkoja.	Toimintakertomus	Kalastusalue
Kotitarvekalastusmahdollisuudet ja -taidot säilyvät jatkossakin lähivesillä. (3)	Valvotaan kotitarvekalastajien etuja.	Toimintakertomus	Kalastusalue
Ravinteiden poisto verkkopyynnillä parantaa vedenlaatua ja kalastorakennetta paikallisesti. (4)	Tiedotetaan hankkeesta ja kannustetaan mökkiläisiä osallistumaan.	Kirjanpitokalastajat	Kalastusalue

Taulukko 4. Osakaskuntien toimenpidesuunnitelma

Airiston-Velkuan kalastusalueen toimenpidesuunnitelma 2012-2016			
OSAKASKUNNAT			
Tavoitteet	Toimenpiteet	Seuranta	Toteuttaja
Osakaskunnat ovat aktiivisia kalavesiensä hoitajia. (1)	Lisätään tiedottamista ja yhteistyön määrää. Tarjotaan mahdollisuutta selvittelysopimusten laatimiseen.	Osakaskuntakysely v. 2016	Kalastusalue
Osakaskunnilla on enemmän osaamista päätöksentekoon ja vesialueensa hoidon suunnitteluun. (1)	Lisätään tiedottamista ja yhteistyön määrää.	Osakaskuntakysely v. 2016	Kalastusalue
Pyydysyksiköinti on järjestetty suurimmassa osassa toimivia osakaskuntia. (2)	Laaditaan suositukset pyydysyksiköinnille.	Osakaskuntakysely v. 2016	Kalastusalue

Taulukko 5. Kalavedenhoidon toimenpidesuunnitelma

Airiston-Velkuan kalastusalueen toimenpidesuunnitelma 2012-2016			
KALAVESIEN HOITO			
Tavoitteet	Toimenpiteet	Seuranta	Toteuttaja
Siika-, made-, ja meritaimenkantoja vahvistetaan istutuksin. (1)	Emokalaparvien viljely, istutukset.	Istutustulosten seuranta	Kalastusalue, RKTL
Kalastusalue on aktiivinen toimija ja aloitteentekijä kalantutkimuksessa. (2)	Aktiivinen osallistuminen hankkeisiin, verkostoituminen.	Toimintakertomus	Kalastusalue, sidosryhmät
Kutupaikkojen pohjanlaatu sekä kalojen lisääntymismahdollisuudet paranevat. (3)	Osallistutaan kutupaikkojen kunnostuksiin liittyviin hankkeisiin.	Toimintakertomus	Kalastusalue, sidosryhmät
Kuhan kutualuerauhoitusosuudesta noudatetaan ja kalastus on kestävä kehityksen periaatteiden mukaista. (4)	Aktiivinen tiedotus ja vuorovaikutus kaikkien kalastajaryhmien kanssa.	Aktiivinen valvonta kentällä	Kalastusalue

Taulukko 6. Kalataloudellisten haittavaikutusten vähentämisen toimintasuunnitelma

Airiston-Velkuan kalastusalueen toimenpidesuunnitelma 2012-2016			
KALATALOUDELLISTEN HAITTAVAIKUTUSTEN VÄHENTÄMINEN			
Tavoitteet	Toimenpiteet	Seuranta	Toteuttaja
Harmaahylje- ja merimetsokannat eivät vaikeuta kalastusta tai kalanviljelyä. (1)	Perusteltuun näyttöön perustuvat häirintätoimenpiteet ja kohdennettu metsästys.	Laskennat, käyttäjäryhmien havainnot kentältä	Kalastusalue, riistanhoitopiiri
Ruoppausmassojen läjitys merialueelle lopetetaan ja massat läjitetään jatkossa maa-alueille. Massojen raja-arvot tarkistetaan. (2)	Laaditaan muistutuksia, tehdään aloitteita ja vaikutetaan yleiseen mielipiteeseen.	Toimintakertomus	Kalastusalue
Alhaisemmat raskaan laivaliikenteen haitalliset vaikutukset ympäristölle on minimoitu. Nopeusrajoitukset Airistolle. (3)	Tehdään aloite nopeusrajoitusten aloittamiseksi.	Toimintakertomus	Kalastusalue

Taulukko 7. Kalastuksen järjestämisen ja valvonnan toimintasuunnitelma

Airiston-Velkuan kalastusalueen toimenpidesuunnitelma 2012-2016			
KALASTUKSEN JÄRJESTÄMINEN JA VALVONTA			
Tavoitteet	Toimenpiteet	Seuranta	Toteuttaja
Kuhaverkkojen alin solmuväli säilyy 43 mm:ssä kalastusalueella. (1)	Uudistetaan päätös verkkojen alimmasta solmuvälistä.	Toimintakertomus	Kalastusalue
Aluksilla vedettävillä pyydyksillä kalastaminen ei saa heikentää veden laatua tai vahingoittaa kalastoa. (2)	Aktiivinen tiedotus ja valvonta.	Kalastuksen-valvonta	Kalastusalue, kalastuksen valvojat
Saaliskalojen alamittojen valvonta on tehokkaampaa. (3)	Valvojien tiedottaminen.	Valvontaraportit	Kalastusalue
Kalastuksen valvonta on tehokasta etenkin sesonkiaikoina. (4)	Valvontaresursseja kohdistetaan tehostetusti sesonkeihin.	Valvontaraportit, toimintakertomus	Kalastusalue
Pyydykset on merkitty selkeästi ja kalastusasetuksen mukaisesti. (5)	Tiedotetaan vesialueen omistajia lakimuutoksesta.	Valvontaraportit, toimintakertomus	Kalastusalue
Kalastuksen valvonnan resurssit pysyvät ennallaan tiukentuneista vaatimuksista huolimatta. (6)	Lisätään koulutuksen määrää ja valvojien ammattimaisuutta.	Toimintakertomus	Kalastusalue, ELY-keskus
Kalastuksen valvonta on tehokasta myös kalastusalueiden rajoilla, yhteistyötä muiden valvontaa harjoittavien tahojen kanssa. (7)	Valvojavaihto, yhteistyön lisääminen.	Valvontaraportit, toimintakertomus	Kalastusalue

Taulukko 8. Kalastusalueen toiminnan kehittämisen toimintasuunnitelma

Airiston-Velkuan kalastusalueen toimenpidesuunnitelma 2012-2016			
KALASTUSALUEEN TOIMINNAN KEHITTÄMINEN			
Tavoitteet	Toimenpiteet	Seuranta	Toteuttaja
Kalastusalueen toiminta on läpinäkyvämpää ja suunnitelmallisempaa. (1)	Luodaan järjestelmä työajan suunnitteluun ja seurantaan.	Tuntikirjanpito, toimintaraportti	Kalastusalue
Vesialueomistajarekisteri on ajantasainen ja helposti päivitettävissä. (2)	Päivitetään vesialueiden tiedot KTJ:stä. Tiedotetaan vesialueiden omistajia ilmoittamaan olosuhteiden muutoksista.	Rekisterin säännöllinen päivitys	Kalastusalue
Kalastusalueen oma poikashautomo vahvistaa luontaisia kalakantoja. (3)	Perustetaan oma poikashautomo.	Toimintakertomus, saalistilastojen seuraaminen	Kalastusalue
Hanketoiminta kehittää aktiivisesti alueen kalataloutta. (4)	Suunnitellaan hanketoimintaa ja haetaan rahoitusta. Verkostoidutaan eri toimijoiden kanssa.	Toimintakertomus	Kalastusalue
Kalastusalueen kotisivut palvelevat monipuolisesti ja ajantasaisesti kaikkia vesialueen käyttäjiä. (5)	Kehitetään aktiivisesti kotisivujen sisältöä.	Kävijätilastot	Kalastusalue

Taulukko 9. Tiedottamisen toimintasuunnitelma

Airiston-Velkuan kalastusalueen toimenpidesuunnitelma 2012-2016			
TIEDOTTAMISEN PAINOPISTEET			
Tavoitteet	Toimenpiteet	Seuranta	Toteuttaja
Kalastusalue osallistuu aktiivisesti julkiseen keskusteluun vesien tilasta. (1)	Laaditaan tiedotteita ja osallistutaan julkiseen keskusteluun ja päätöksentekoon.	Toimintakertomus, lausuntojen julkaiseminen internetissä	Kalastusalue
Kalastusalue on vahva kalataouden ja ympäristäsioiden edunvalvoja ja kalastusalueen kanta tulee kuulluksi vesi- ja ympäristölupaa vaativissa hankkeissa. (2)	Otetaan kantaa ja annetaan muistutuksia kalastusalueen ympäristöä koskevista hankkeista.	Toimintakertomus, lausuntojen julkaiseminen internetissä	Kalastusalue
Kalastuslupajärjestelmä tiedotetaan vapaa-ajan kalastajille. Huomioidaan vieraskieliset kalastajaryhmät. (3)	Laaditaan kalastuslupajärjestelmää selkeyttäviä tiedotteita.	Toimintakertomus	Kalastusalue
Kalastusalue tunnetaan kentällä aktiivisena tiedottajana ja tiedon tuottajana. (4)	Lisätään tiedottamisen määrää eri sidosryhmille sähköpostirekisterin pohjalta luotavalla uutiskirjeellä.	Toimintakertomus	Kalastusalue
Kalastusalueen kotisivut toimivat tunnettuna tiedonlähteenä kaikille vesialueiden käyttäjille ja sivut kokoavat aluetta koskevat tutkimustulokset tietopankkiin. (5)	Kehitetään kotisivujen sisältöä ja panostetaan sivujen pitämiseen ajan tasalla. Tiedotetaan kotisivuista yleisölle. Internet-sivujen tietopankki kokoaa yhteen aluetta koskevan tutkimusdatan.	Kotisivujen kävijätilastot	Kalastusalue